

Tilinpäätös 2019

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1 - 26	Toimintakertomus
27 -29	Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase, pro forma
30	Osuuspankin tuloslaskelma ja tase, pro forma
31	Osuuspankin tase, pro forma
32-69	Liitetiedot, pro forma
70-72	Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase (virallinen)
73	Osuuspankin tuloslaskelma (virallinen)
74	Osuuspankin tase (virallinen)
75-76	Konsernin rahoituslaskelma
77-78	Osuuspankin rahoituslaskelma
	Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot
79-98	Osuuspankin (konsernin) tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet
99-138	Liitetiedot (virallinen)
139-147	Luettelo kirjanpitolakien, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista
148	Hallituksen allekirjoitus
148	Hallintoneuvoston lausunto
148	Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Fuusio tilikauden 2019 aikana

Tilikauden aikana Pihtiputaan Osuuspankki sulautui Keski-Suomen Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 31.10.2019. Sulautumisen tarkoituksena oli turvata palvelukyky Pihtiputaalla.

Keski-Suomen Osuuspankin pääkonttorina toimii Kauppakadun konttori. Pihtiputaan Osuuspankin pääkonttorista muodostui yhdistyneen pankin toimipiste, josta tarjotaan peruspankkipalvelut. Pihtiputaan Osuuspankin jäsenet ovat ilman eri hakemusta Keski-Suomen Osuuspankin jäseniä ja säilyttävät heille kuuluvat oikeutensa.

Toimintakertomuksessa on esitetty Keski-Suomen Osuuspankin ja sulautuneen Pihtiputaan Osuuspankin yhteenlaskettuja pro forma tilinpäätöslukuja ja niiden kehitystä. Vertailukausien pro forma tilinpäätöstiedot on laadittu laskemalla sulautuneen ja vastaanottaneen pankin tilinpäätöserät yhteen. Tilinpäätös sisältää virallisen tuloslaskelman ja taseen, jossa sulautuneen Pihtiputaan Osuuspankin tulos on huomioitu ajalta 1.11.2019 – 31.12.2019.

Pihtiputaan Osuuspankin sulautumispäätöksen taustalla olivat palvelukyvyn turvaaminen ja kiristyneen sääntely-ympäristön aiheuttama hallinnollisen työmäärän kasvu, sekä näkyvissä olevat kannattavuushaasteet.

Keski-Suomen Osuuspankin liikevoitto oli tilikaudelle ennakoitua ja edellisvuotta parempi. Liikevoittoon vaikutti merkittävästi edellisvuotta alhaisemmat luottojen arvonalentumiset.

Negatiivisesta korkoympäristöstä huolimatta pankin korkokate kyettiin hyvien myyntionnistumisten ansiosta pitämään viime vuoden tasolla 25,9 milj. eurossa (25,9 milj. euroa). Erityisesti palkkiokulujen kasvun seurauksena nettopalkkiotuotot alenivat ollen 16,7 milj. euroa (16,8 milj. euroa). Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista olivat 10,2 milj. euroa (10,1 milj. euroa).

Liiketoiminnan kulujen osalta henkilöstökulut 9,2 milj. euroa kasvoivat edellisvuodesta (8,8 milj. euroa) lähinnä toimintojen järjestelyyn liittyvien kulujen seurauksena. Muut hallintokulut olivat tilikaudella 17,4 milj. euroa (16,2 milj. euroa). Kulujen kasvua aiheuttivat edelleen kasvavat ICT- ja sääntelykulut.

Luottosalkkuun kohdistuvat arvonalentumiset olivat 0,6 milj. euroa (2,9 milj. euroa).

Asuntoluottokantaan toteutetut luottoriskipainojen muutokset alensivat pankin CET1-vakavaraisuustasoa 42%:sta 37%:in.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2019	2018	Muutos
Liikevoitto, 1000 euroa	21 681	18 927	14,6
Kulujen suhde tuottoihin, %	59,0	58,3	0,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %	5,1	4,8	0,3
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	36,7	41,5	-4,8
Henkilöstö keskimäärin	173	180	-7,4
Omistaja-asiakkaat	80 119	76 293	3 826

OP Ryhmä

Keski-Suomen Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP-Korttiyhtiö Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuositarkastusta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vähitellen vuoden 2019 aikana ja jäi keskimäärin hitaimmaksi sitten vuosikymmenen alun. Erityisesti teollisuuden ja maailmankaupan kehitys oli heikkoa. Vaisun talouskehityksen myötä inflaatio pysyi verkkaisena.

Euroopan keskuspankki laski syyskuussa talletuskoron -0,5 prosenttiin -0,4 prosentista. Lisäksi EKP aloitti marraskuun alussa jälleen ostaa arvopapereita markkinoilta 20 miljardilla eurolla kuukaudessa.

Lyhyet markkinakorot laskivat vuoden 2019 aikana hieman. Pidemmät korot laskivat selvemmin, jos kohta vuoden lopulla korot toipuivat loppukesän pessimistisistä tunnelmista. Osakemarkkinoilla kurssit nousivat loppuvuonna, kun suurimpien riskien nähtiin helpottaneen. Vuoden aikana osakemarkkinat vahvistuivat selvästi.

Suomen talouskasvu hidastui ennakkotietojen mukaan hieman edellisestä vuodesta. Talouskasvua kannattelivat kulutus ja palveluiden vienti. Tavaravienti kärsi vientimarkkinoiden kangertelusta. Rakentamisen kasvu hidastui, ja investoinnit kokonaisuutena kehittyivät heikosti. Asuntomarkkinat piristyivät vuoden loppua kohti. Kysyntä kohdistui yhä pienempiin kerrostaloasuntoihin, ja hinnat nousivat keskimäärin vain hieman.

Keski-Suomen talousnäköymät olivat tilikauden lopussa hivenen muuta maata heikommat. Myös kuluttajien luottamuksessa näkyi hienoista hiipumista. Pankin toimialueen osalta oli yhä selvemmin havaittavissa paikkakunnittain eriytyvä väestökehitys. Toimialueen keskuksena toimivan Jyväskylän väestökehitys ja vetovoima valtakunnan tasolla säilyi positiivisena. Toisaalta maakunnan laita-alueiden väestökato joiltain osin jopa kiihtyi. Polarisatio vaikuttaa väistämättömästi alueen asunto- ja kiinteistömarkkinoihin. Uskomme työllisyystilanteen ja asuntokaupan pysyvän vähintään kohtuullisen hyvänä Jyvässeudulla.

Yritysvastuu

Yritysvastuu on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. Vastuullisuuden perusta rakentuu OP Ryhmän perustehtävälle, yhteisille arvoille, vahvalle vakavaraisuudelle ja osaavalle riskienhallinnalle, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Yritysvastuun toimenpiteissä OP Ryhmässä huomioidaan taloudellinen ja sosiaalinen vastuu sekä ympäristövastuu. OP Ryhmän tavoite yritysvastuussa on olla toimialan edelläkävijä Suomessa. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita.

Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiatiiven (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa op-year2019.fi.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Keski-Suomen Osuuspankki uudelleenorganisoi tilikauden aikana. Organisoitumisen lähtökohtana oli mahdollistaa sisäisillä muutoksilla uuden omistaja-asiakaspalvelun aloittaminen vuoden 2020 aikana. Tässä yhteydessä pankin hallitus päätti sulkea Vaajakosken ja Seppälän toimipisteet vuoden 2019 loppuun mennessä. Muutoksen yhteydessä pankissa päättyi joitain tehtäviä, joten pankki kävi kevään aikana yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut henkilöstön kanssa.

Tilikauden aikana toteutettiin onnistuneesti Keski-Suomen ja Pihtiputaan osuuspankkien yhteenliittyminen.

Pankin CET1 -vakavaraisuus aleni tilikaudella asuntoluottoihin tehdyn riskipainotarkastelun seurauksena. Kokonaisvakavaraisuus säilyi edelleen vahvana.

Keski-Suomen Osuuspankilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Osuuspankin konserniin kuuluivat pankin lisäksi tytäryrityksinä Kiinteistöosakeyhtiö Jyväskylän Kauppakatu 22 ja Jyväskylän Kassatalo Oy. Pankki on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus edellyttämässä laajuudessa. Koska konsernitilinpäätöksen luvut eivät poikkea olennaisesti emosuospankin tilinpäätöksestä, tässä toimintakertomuksessa käsitellään osuuspankin ja sen konsernin toimintaa emo-osuospankin tilinpäätöksen lukujen perusteella. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Osuuspankin konserni.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Keski-Suomen Osuuspankilla ei ole ollut olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
1000 euroa	2019	2018	Muutos, %	2017
Tuotot				
Korkokate	25 908	25 859	0,2	24 841
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	10 171	10 117	0,5	10 437
Palkkiotuotot, netto	16 719	16 784	-0,4	16 058
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-6	-41	-84,6	175
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	-	-		205 081
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot*	-	-		205
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	783	206	279,5	-777
Liiketoiminnan muut tuotot	767	572	34,1	1 601
Yhteensä	28 432	27 638	2,9	27 699

Tuotot yhteensä	54 340	53 496	1,6	52 540
Kulut				
Henkilöstökulut	9 195	8 820	4,3	10 773
Muut hallintokulut	17 356	16 177	7,3	14 541
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	404	780	-48,2	2 156
Liiketoiminnan muut kulut	5 112	5 875	-13,0	3 851
Kulut yhteensä	32 067	31 653	1,3	31 322
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	592	2 917	-79,7	-19 661
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista*	592,36	2 917,09		-20
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (-tappio)	21 681	18 927	14,6	21 238

* IAS 39 -standardin mukainen rivi. IFRS 9 -standardi otettiin käyttöön 1.1.2018.

Liikevoitto kasvoi hieman vertailukaudesta. Korkokate kasvoi luottokannan kasvun sekä talletusvarainhankinnan kustannusten laskun ansiosta.

Tilikaudella kirjattiin vertailukautta vähemmän luottotappioita luotoista ja muista sitoumuksista.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
1000 euroa	2019	2018	Muutos, %
Talletuksista	48	87	-45,1
Luotonannosta	2 929	3 279	-10,7
Maksuliikkeestä	7 853	7 199	9,1
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	1 826	1 870	-2,4
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	1 799	2 032	-11,5
Takauksista	233	315	-26,1
Vakuutusten välityksestä	4 107	4 172	-1,6
Muut	7 616	6 767	12,5
Yhteensä	26 411	25 722	2,7
OP-bonukset	-7 323	-6 996	4,7
Palkkiotuotot yhteensä	19 088	18 726	1,9
Palkkiokulut	2 369	1 942	22,0
Palkkiotuotot, netto	16 719	16 784	-0,4

Osuuspankin palkkiotuotot laskivat hieman vertailuvuodesta. Palkkiot luotonannosta ja omaisuushoidosta laskivat. Sen sijaan maksuliikepalkkioita ja muita palkkioita kertyi hieman edellisvuotta enemmän. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset.

Vertailukaudella OP Ryhmän henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti noin 1,1 miljardin euron eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa ja siirrosta tuloutui vuonna Keski-Suomen osuuspankille ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautusta 1 306 tuhatta euroa. Lisäksi vuonna 2019 siirrosta tuloutui 691 tuhatta euroa ylimääräistä vakavaraisuuden palautusta. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa. Muuten henkilöstökulut supistuivat hieman johtuen toiminnan tehostamisesta.

Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset veloitukset.

Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista laskivat vertailukaudesta ja suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyivät matalalla tasolla.

Odottavissa olevat luottotappiot			
1000 euroa	2019	2018	Muutos, %
Odottavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	592	2 917	-79,69
Odottavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauskannasta %	0,03	0,14	-0,11

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2019 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %	31.12.2017
Tase	3 007 812	2 931 828	2,6	2 638 946
Luotot	2 109 272	2 034 856	3,7	1 906 992
Saamistodistukset	1 500	1 500	-	-
Osakkeet ja osuudet	233 602	233 602	-	236 064
Talletukset	2 037 237	1 968 128	3,5	1 791 966
Oma pääoma	315 414	306 279	3,0	292 383
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	-	184 334	-100	194 966

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin tilikauden aikana 442 251 tuhatta euroa eli 54 195 tuhatta euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta yhteensä tilikauden lopussa oli 2 109 272 tuhatta euroa (2 034 856).

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	22 835	26 439	-13,6
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	7 958	7 594	4,8
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	2 717	5 790	-53,1
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	12 159	13 055	-6,9
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	63 707	76 238	-16,4
Ongelmasaamiset yhteensä	86 542	102 677	-15,7

Taulukon luvuissa on vähennetty odottavissa olevat luottotappiot. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	5 642	9 673
Prosenttia taseesta	0,2	0,3
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	16 894	18 047
Prosenttia taseesta	0,6	0,6
Käypä arvo	19 277	19 586
Nettotuotto, %	5,1	3,8
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	22 536	27 720
Prosenttia taseesta	0,8	1,0

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 5 367 tuhatta euroa. Tilikauden aikana ei kirjattu arvonalennuksia. Arvonkorotuksia peruutettiin tilikauden aikana 3 691 tuhatta euroa. Tilikauden lopussa kiinteistöihin ei sisälly enää arvonorotuksia.

Tilikauden aikana ei tehty oman käytön kohteista myyntejä eikä hankintoja.

Sijoituskiinteistöt

Pankilla ei ole sijoituksia kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeisiin.

Sijoituskiinteistöistä ei kirjattu arvonalennuksia tilikauden aikana. Arvonkorotuksia peruutettiin tilikauden aikana 1 107 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöihin ei sisälly tilikauden lopussa arvonorotuksia.

Tilikauden aikana ei tehty sijoituskiinteistöjen myyntejä eikä hankintoja.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 633 492 tuhatta euroa (627 746).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 233 424 tuhatta euroa (233 434).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketililit	1 301 335	1 265 182	2,9
Säästämistilit	164 777	156 946	5,0
Sijoittamistilit	568 530	543 765	4,6
Valuuttatalletukset	2 595	2 235	16,1
Yhteensä	2 037 237	1 968 128	3,5
Muut velat	186	276	-32,8
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	2 037 423	1 968 405	3,5

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, vähenivät 537 646 tuhanteen euroon (551 170).

Osuuspankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Keski-Suomen Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 3,0 prosenttia 315 414 tuhanteen euroon (306 279).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 125 658 tuhatta euroa (127 726). Omistaja-asiakkailta oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 8 291 tuhatta euroa (7 912) ja Tuotto-osuuksiin 117 367 tuhatta euroa (119 814). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 11 615 tuhatta euroa (16 249) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 288 tuhatta euroa (284).

Osuuspankki maksoi Tuotto-osuuksille vuodelta 2018 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 3 567 euroa. Jäsenosuosuuspääomalle ei maksettu korkoa vuodelta 2018.

Osuuspankilla voi osuuskuntalainen ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 80 119 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuuksia ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruisen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 1 173 671 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalaisen ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuuksia tai Tuotto-osuuksia. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Aikaisemmin tehtyjä arvonkorotuksia ei peruutettu arvonkorotusrahastoista.

Veroperusteiset varaukset

Luottotappiovarausta kasvatettiin 4 597 tuhatta euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	315 414	306 279
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	71 128	67 506
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	-6 297	-2 348
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	380 246	371 437
Tilintarkastamaton tilikauden voitto	-15 736	-12 613
Suunniteltu voitonjako ja ed.tk:n maksamaton voitonjako		
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-6 845	-8 160
Aineettomat hyödykkeet	-536	-130
ECL** – Odotetut tappiot alijäämä	-7 284	-5 602
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	349 845	344 932
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	349 845	344 932
Toissijainen pääoma (T2)		
ECL** - Odotetut tappiot ylijäämä	4 009	2 017
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	4 009	2 017
Omat varat yhteensä	353 854	346 949

* pl. mahdollinen arvonorotusrahaan liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat. Tilikauden tulosta ei ole luettu omiin varoihin.

Kokonaisriski		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	12 770	12 614
Vähittäissaamiset	1	1
Kiinteistövakuudelliset vastuut		
Saamiset luottolaitoksilta		
Saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä		76
Muut vastuut		
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	353 481	361 965
Yritysvastuut – pk-yritykset	201 925	187 519
Yritysvastuut - Muut	151 556	174 446
Vähittäissaamiset ²⁾	249 034	108 287
Kiinteistövakuudelliset	231 115	92 201
Muut vähittäisvastuut	17 919	16 087
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾		
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	659	2 947
Muut erät	246 069	251 342
Luottoriski yhteensä	862 013	737 233
Markkinariski		
Operatiivinen riski	92 403	94 583
Yhteensä	954 417	831 816

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRB:n perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuuden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut		
(%)	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	36,7	41,5
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	36,7	41,5
Vakavaraisuussuhde	37,1	41,7
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	19,6	20,5

*Syyskuussa 2019

Pääomavaateet		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat	353 854	346 949
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	100 218	87 343
Omien varojen ylijäämä	256 637	259 606

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Kiinteistövakuudellisten vähittäissaamisten kokonaisriski kasvoi vuoden 2019 aikana EKP:n määrittämien riskipainokertoimien seurauksena. Kokonaisriskin kasvu heikensi myös vakavaraisuutta.

Osuuspankki suunnittelee ottavansa vuonna 2020 käyttöön maksukyvyttömyyden uuden määrittelyn.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Osuuspankin konserni

Osuuspankin konsernin liikevoitto kasvoi 15,6 prosenttia ja oli 21 184 tuhatta euroa (18 322). Konsernin tase oli tilikauden lopussa 3 004 298 tuhatta euroa (2 926 442).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1) oli 36,1 prosenttia (39,9). Konsernin vakavaraisuussuhde oli 36,5 prosenttia (40,1). Ydinpääoma (CET1) oli yhteensä 347 541 tuhatta euroa (322 020) ja omat varat yhteensä 351 550 tuhatta euroa (324 036). Konsernin kokonaisriski oli 962 137 tuhatta euroa (807 173) ja omien varojen vähimmäismäärä 101 028 tuhatta euroa (84 755).

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta (suluissa kaksi edellistä tilikautta) oli 5,0 prosenttia (4,6 ja 6,0), koko pääoman tuotto (ROA) 0,6 prosenttia (0,6 ja 0,9), omavaraisuusaste 12,7 prosenttia (12,6 ja 13,3) ja kulujen suhde tuottoihin 59,5 prosenttia (59,8 ja 58,4). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Osuuspankki otti konsernitilinpäätöksessä käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, jonka mukaan vuokralle otetut vuokrasopimukset kirjattiin taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi.

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat tilikauden lopussa 147 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun

mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2019	2018	2017*
Oman pääoman tuotto (ROE), %	5,1	4,8	6,2
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,7	0,6	0,9
Omavaraisuusaste, %	12,9	12,6	13,4
Kulu-tuotto-suhde, %	59,0	58,3	56,7

* Tunnusluvut vastaavat tilinpäätöksessä 2017 julkaistuja, eikä niitä ole oikaistu takautuvasti.

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}} \times 100$$

laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin}} \times 100$$

(tilikauden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen
kertymä laskennallisella verolla vähennettynä x 100
 Taseen loppusumma

Kulu-tuotto-suhde, %

Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja
aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut x 100
 Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista +
 Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan
 nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot +
 Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot +
 Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa sekä ryhmän riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa. Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta on avustanut hallintoneuvostoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa sekä arvioinut osaltaan pankin riskiasemaa ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle, hallintoneuvostolle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyyn riittävyys varmistetaan koron nousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koron nousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityis seurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmamääriä. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2019 yhteensä 353 854 tuhatta euroa.

Pankilla ei ole yhtään sellaista asiakaskokonaisuutta, jonka asiakasriski ylittäisi 10 prosenttia omista varoista. Yhdenkään yksittäisen asiakaskokonaisuuden asiakasriski ei ylittänyt 25 prosenttia.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä

keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliiteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski, joka on riski siitä, että omaisuuserää ei saada myytyä suunnitellussa ajassa odotettuun hintaan.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalla matalalla korkotasolla. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin, ja yksittäisen osuuspankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että puutteellisista tai virheellisistä prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuus ja tietoturvariskit.

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteissa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance – riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivinen riski on luonteeltaan laadullista riskiä, jota pyritään estämään huolellisen ja laadukkaan toiminnan avulla. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria. Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle.

Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota.

Strategian riskit

OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat. Strategian riski syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksista ja hitaasta reagoinnista näihin muutoksiin, strategiaan valintoihin ja strategian toimeenpanoon. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta toimipisteverkostosta. Tilikauden lopussa Keski-Suomen osuuspankilla oli pääkonttorin lisäksi kaksitoista (12) toimipistettä.

Pankkipalveluiden lisäksi osuuspankki tarjoaa OP Vakuutuksen vakuutuspalveluita asiamiehen kautta.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys on kasvanut niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asioinnissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 3 826 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 80 119. Aktiivisen ja onnistuneen omistaja-asiakashankinnan lisäksi omistaja-asiakkaiden määrää nosti Pihtiputaan Osuuspankista Keski-Suomen Osuuspankkiin yhdistymisessä siirtyneet 2697 omistaja-asiakasta.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Osuuspankin palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettusta henkilöstörahosta. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärä vuoden 2019 lopussa oli 162 (176). Henkilöstöstä naisia oli 78 prosenttia (80) ja miehiä 22 prosenttia (20). Vuoden aikana toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita oli henkilöstöstä 97 prosenttia (98) ja määräaikaista 3 prosenttia (2).

Pankkiin oli työsuhteessa vuoden aikana keskimäärin 168 henkilöä. Edellisvuoteen verrattuna keskimääräinen henkilöstömäärä on pienentynyt 12 henkilöllä.

Vuoden aikana pankkiin rekrytoitiin yhteensä 8 henkilöä.

Vuoden aikana tarjosimme kahdelle alle 18-vuotiaalle nuorelle Tutustu työelämään ja tienaa -harjoittelujakson ja kahdelle peruskoululaiselle 1-5 päivän Työelämään tutustumisjakson. Lisäksi pankki mahdollisti 75 nuorelle (15-17 v) kesäduunin eri yhdistyksissä pankin toimialueella maksamalla yhdistykselle palkkatuen.

Henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 47,3 (47,6) vuotta.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Keski-Suomen Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon kuuluu vähintään 40 ja enintään 80 edustajaa sen mukaan kuin hallintoneuvosto päättää. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 80.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on henkilö, joka on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä, äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei ole kuitenkaan osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva eikä osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tuloslaskelman ja taseen vahvistaminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus. Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Varsinainen edustajiston kokous pidettiin 26.3.2019. Lisäksi hallitus kutsui edustajiston kaksi kertaa ylimääräisiin edustajiston kokouksiin, jotka pidettiin 7.5.2019 ja 5.11.2019.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja

mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi Keskusyhdistyksen ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Osuuspankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä sekä jäsenistä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 20 ja enintään 40 jäsentä. Jäsenmäärän vahvistaa edustajisto, ja se on tällä hetkellä 23. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes. Hallintoneuvoston jäsenen eroamisikä on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2019 yhteensä kolme (3) kertaa.

Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta

Hallintoneuvostoa on sen valvontatehtävässä avustanut hallintoneuvoston keskuudestaan valitsema 4-jäseninen tarkastusvaliokunta. Tarkastusvaliokunta auttaa hallintoneuvostoa varmistumaan, että pankkia ja sen konsernia hoidetaan asiantuntevasti ja tavalla, joka edistää pankin kilpailukykyä ja menestystä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla pankin toiminnan laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus laskentatoimesta, kirjanpidosta, taloudellisesta raportoinnista, tilinpäätöskäytännöistä ja sisäisestä tarkastuksesta sekä riittävä sisäisen valvonnan periaatteiden tuntemus ja pankin toimialan ja ansaintalogiikan ymmärrys. Kaikkien valiokunnan jäsenien on oltava pankista riippumattomia. Valiokunta laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Valiokunta voi kuulla esittelijä- ja asiantuntijaroolissa myös valiokunnan ulkopuolisia henkilöitä.

Hallintoneuvosto on vahvistanut tarkastusvaliokunnalle työjärjestyksen.

Edustajisto päätti 7.5.2019 muuttaa pankin sääntöjä. Sääntömuutoksella hallintoneuvostolta poistettiin velvollisuus tarkastusvaliokunnan asettamiseen tarkastusvaliokunnalle määriteltujen luottolaitoslainsäädännössä määriteltävien tehtävien siirryttyä pankin hallituksen vastuulle.

Pankin hallintoneuvosto on 26.11.2019 lakkauttanut tarkastusvaliokunnan. Hallintoneuvostolle edelleen kuuluvien osuuskuntalain mukaisten valvontatehtävien toteuttamiseksi aloitettiin valmistelut hallintoneuvoston valmistelujaoksen perustamiseksi.

Nimitysvaliokunta

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta, johon kuuluu kahdeksan (8) jäsentä. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa osuuspankin eri toimielimiä henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Valiokunta tekee edustajistolle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista asioista. Valiokunta voi myös tehdä esitykset muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt sen valmisteltaviksi. Lisäksi toimikunta valmistelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat hallintoneuvoston valitsevat 5 – 8 jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin omistaja-asiakkaita. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä seitsemän (7). Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän hallintoneuvoston kokouksen loppuun. Pankin toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa, ja käyttää siellä puhevaltaa.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa tai toimihenkilöä.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 18.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 18,6 prosenttia. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2021 järjestettävään uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Ahvenlampi Jenni, tradenomi, taksiautoilija, Muurame

Akselin Mikko, merkonomi, hallituksen puheenjohtaja, Jyväskylä

Anttonen Juhani, mittaus- ja säätötekniikan insinööri, lentotekninen johtaja, maanviljelijä, Jyväskylä

Asikainen Aimo, ylikonstaapeli, Jyväskylä

Girsén-Varis Taina, suurtaloukokki, ravitsemistöntekijä, Saarijärvi

Halla-aho Esko, metsätalousteknikko, yrittäjä, Pihtipudas

Haukimäki Pentti, rakennusmestari, Muurame

Hautanen Maire, kansakoulu, postityöntekijä, Kivijärvi

Heikkilä Anne, koulutettu hieroja, yrittäjä, Pihtipudas

Hertteli Martti, puuseppä, suntion ja kanttorin tutkinnot, kanttori, Kivijärvi

Hirsjärvi Irma, FT, tutkija Jyväskylä

Hyytiäinen Kaisa, tradenomi, apulaismarketpäällikkö, Jyväskylä

Häkkinen Ari, maanviljelijä, Hankasalmi

Hämäläinen Jukka, ammattikoulutus, pääluottamusmies/linja-autonkuljettaja, Jyväskylä

Hämäläinen Pentti, maanrakennuskoneasentaja, koneasentaja, Äänekoski

Ilvesmäki Mika, teologian maisteri, pappi, Muurame

Isomöttönen Katja, tradenomi, perhepäivähoitaja, Jyväskylä

Juuti Asko, erikoissairaanhoitaja, sairaanhoitaja/työsuojeluvaltuutettu, Muurame

Jämsen Juha, metsätalousteknikko/hortonomi, paikkatietoasiantuntija, Pihtipudas

Jämsen Teppo, FM, maatalousyrittäjä, Pihtipudas

Järvinen Esa, yrittäjä, Saarijärvi

Kallioinen Matti, teologian kandidaatti, rovasti, Joutsa

Kalmari Anni, palveluiden tuottamisen ja johtamisen restonomi, tuotannonsuunnittelija, Jyväskylä

Kalmari Riku, maatalousyrittäjä, Kivijärvi

Kautiainen Mika, maatalouden perustutkinto, maanviljelijä, yrittäjä, Pihtipudas

Kautto Juho, puutarhuri/paperiprosessin hoitaja, kansanedustaja, Äänekoski

Kautto-Koukka Leena, yhteisöpedagogi, YAMK, työvalmentaja, Laukaa

Kemppainen Heini, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja, Pihtipudas

Keski-Petäjä Tapio, merkonomi, rahoitusjohtaja, Jyväskylä

Koskinen Hannu, TM, Huk, vanhempi lehtori emeritus, Uurainen

Kotilainen Joni, talotekniikan perustutkinto, yrittäjä, Äänekoski

Kumpulainen Salla, rakennusinsinööri AMK, yhdyskuntatekniikan päällikkö, Pihtipudas

Kärki Tarja, yo, LKV, yrittäjä, Laukaa

Lahti Outi, farmaseutti, merkonomi, maatalousyrittäjä, Karstula

Lepistö Arto, YTM, maa- ja metsätalousyrittäjä, Jyväskylä

Leppänen Lea, sairaanhoitaja, Jyväskylä

Melville Tony, maisteri, lehtori/toimittaja, Jyväskylä

Metsänen Juha, ammattikoulu, sähkötöiden johtaja, Joutsa

Muhonen Seppo, ammattikoulu, yrittäjä, Kinnula

Mäenpuro Heikki, koneteknikko, yrittäjä, Karstula

Niskanen Timo, merkonomi, MBA, kauppias, Äänekoski

Nurmi Eila, ammatillinen koulutus, keskiaste, tekninen avustaja, Äänekoski

Nyholm Rolf, ammattikoulu, automaatio- sähköasentaja, Äänekoski

Nyrönen Jarmo, ammattikoulu, kunnallistekniikkatyöntekijä, Saarijärvi

Närhi Jani, elektroniikka- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, pääluottamus/koneistaja, Jyväskylä

Närhi Sirpa, merkonomi, talousvastaava, Pihtipudas

Ojala Matti, kansakoulu, talousneuvos, Jyväskylä

Paananen Karri, lähihoitaja, työtoiminnan ohjaaja, Pihtipudas

Paananen Mari, tradenomi, kirjanpitäjä, Pihtipudas

Pasanen Tomi, agrologi AMK, maatalousyrittäjä, Pihtipudas

Pennala Antti, kauppatieteen yo, opiskelija, Oulu

Pietiläinen Arvo, maamieskoulu, maanviljelijä, Viitasaari

Pulli Terhi, LitM, Jyväskylä

Pöppönen Matti, erikoisammattitutkinto, puuseppämestari, Jyväskylä

Rajala Lauri, KTM, opintolinjajohtaja, Jyväskylä

Riipinen Mirja, MMM, lehtori, maatalan emäntä, Hankasalmi

Rossi-Rautiainen Eija, lääketieteen lisensiaatti, silmätautien erikoislääkäri, Saarijärvi

Rutanen Janne, ajoneuvoasentaja, yrittäjä, Saarijärvi

Ruuska Markku, fysioterapeutti, yrittäjä, Kinnula

Räsänen Pentti, FM, lukion rehtori emeritus, Pihtipudas

Räsänen Pirjo-Liisa, kotitalousopettaja, ravitsemispäällikkö, Joutsa

Saarikko Sanna, KTM, Business Development Manager, Jyväskylä

Savolainen Erkki, poliisin ammattitutkinto, vanhempi konstaapeli, Jyväskylä

Siekinen Juha, metsätalousinsinööri, metsäneuvoja, Pihtipudas

Takala Otto, Bachelor of Sports Studies, liikunnan kandidaatti, urheilutoimenjohtaja, Joutsa

Tiainen Eila, FM, toimittaja, Jyväskylä

Timperi Kati-Erika, MMM, AmO, toiminnanjohtaja, Jyväskylä

Toikkanen Tuomo, agrologi AMK, yrittäjä, Viitasaari

Toivonen Heli, FM, aineenopettaja, Pihtipudas

Tupala Arto, maanviljelysteknikko, maanviljelijä, Joutsa

Tuupainen Kauko, merkonomi, talousneuvos, Jyväskylä

Tynkkynen Heikki, musiikinjohtaja, Jyväskylä

Vanhala Mauno, lääketieteen tohtori, Jyväskylä

Veijanen Elli, restonomi AMK, tapahtumakoordinaattori, Jyväskylä

Vesterinen Jari, yo-merkonomi, yrittäjä, Pihtipudas

Viljakainen Viivi, restonomi AMK, matkailu- ja palvelutoiminta, markkinointiassistentti, Jyväskylä

Vuorenmaa Kari, YTM, yrittäjä, Muurame

Välilä Vesa, lastentarhanopettaja, erityisluokanopettaja, opinto-ohjaaja, erityisluokan opettaja, Jyväskylä

Väliniemi Tuulikki, keskikoulu, kaupunginhallituksen jäsen, Jyväskylä

Yksijärvi Kari, sähköasentajan tutkinto, laitospäällikkö, Jyväskylä

Hallintoneuvosto

suluissa toimikauden alkamisvuosi ja erovuoroisuusvuosi

Puheenjohtaja

Terimaa Ilkka (2003-2021)
26.11.2019 alkaen
autoasentaja, koneenkokooja, Laukaa

Takala Pauliina (2009-2021)
26.11.2019 saakka
YTM, johtaja, Jyväskylä

Varapuheenjohtaja

Jyräkoski Sanna-Mari
26.11.2019 alkaen
kauppatieteen tohtori, toimitusjohtaja
Jyväskylä

Terimaa Ilkka (2003-2021)
26.11.2019 saakka
autoasentaja, koneenkokooja,
Laukaa

Muut jäsenet

Antinaho Riikka, (2016-2019) yo, matkailututkinto, palveluneuvoja, Jyväskylä

Colliander Jari (2015-2021), KTM, toimistopäällikkö, Jyväskylä *)

Fredin Viola (2007-2020), yo-merkonomi, maaseutuyrittäjä, Joutsa *)

Fried Matthias, yo, yrittäjä, Muurame

Honkonen Petri (2016-2021), FM, kansanedustaja, Saarijärvi

Kahilainen Liisa (2019-2021), proviisori, yrittäjän ammattitutkinto, apteekkari, Pihtipudas

Kananen Ulpu (2016-2021) sosionomi (yamk), sosionomi (amk), johtaja, Viitasaari

Kinos Jukka (2011-2021) sosiaaliohjaaja, palkansaaajavaltuuskunnan varapuheenjohtaja Jyväskylä*)

Kuosmanen Jari (2012-2020), rakennusinsinööri, aluejohtaja, Muurame

Kässi Panu (2016-2019), agrologi, yritysasiantuntija, Uurainen

Laitinen Markku (2017-2020), agrologi, elinkeinopäällikkö, Hankasalmi

Purmonen Mari (2019-2021), insinööri materiaali- ja tuotantotekniikka AMK, tarkastaja, Jyväskylä

Rantanen Petri (2017-2020), ammattikoulu, yrittäjä, Jyväskylä

Ruotsalainen Seppo (20125-2021), sähkö-/automaatioasentaja, käynninvarmistaja, Äänekoski

Salvi Hannu (2005-2020), FM, opetusneuvos, Jyväskylä

Sojakka Laura (2016-2021), KTM, markkinointijohtaja, Jyväskylä

Suutala Hillevi (2012-2021), YTM, perheterapeutti VET, perhetyön esimies, Äänekoski

Tokila Anu (2017-2020) kauppatieteen tohtori, kehittämisjohtaja, Jyväskylä

Valkeinen Kimmo (2017-2020) yo, yrittäjä, Karstula

Wilhelms Pipsa (2011-2020) lastentarhanopettaja, toiminnanjohtaja, Jyväskylä *)

Ylälehto Virpi (2019-2021), FM, lehtori, Pihtipudas

*Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnan jäsen 26.11.2019 asti

Hallitus

27.11.2018 - 26.11.2019

Pehkonen Jaakko

puheenjohtaja 26.11.2019 saakka

s.1960

Jyväskylä

KTT, taloustieteen professori, Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu

Keski-Suomen Osuuspankin hallituksen jäsen 2007 - 2019, varapuheenjohtaja 2008 - 2014,

puheenjohtaja 2014 – 26.11.2019

OP Osuuskunta hallintoneuvoston puheenjohtaja 2013 - 2019

OP-Pohjola -ryhmän tutkimussäätiön hallituksen jäsen 2013 -, puheenjohtaja 2013 – 2019

EduCluster Finland Oyj, hallituksen jäsen, 2018 -

Kuoppala Anssi

Puheenjohtaja 26.11.2019 alkaen

s. 1967

Jyväskylä

KM, eMBA,

toimitusjohtaja, Midare Oy

Keski-Suomen Osuuspankin hallituksen jäsen 2018 -, puheenjohtaja 26.11.2019 -

Keski-Suomen Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen 2016-2018

Planetcon Oy, hallituksen puheenjohtaja 2016 –

Keski-Suomen Kauppakamari, valiokunnan jäsen 2017 –

Jyväskylän Yritystehdas Oy:n hallituksen jäsen 2017 –

Lankia Pekka
varapuheenjohtaja

s. 1959

Joutsa

maanviljelysteknikko, HHJ

maanviljelijä ja maaseutuyrittäjä

Keski-Suomen Osuuspankin hallituksen jäsen 2009 - 2014, varapuheenjohtaja 2014 -

Keski-Suomen Op-liiton hallituksen jäsen 2017 – 2018

KOY Joutsan vuokra-asunnot hallituksen jäsen 2005 - 2019

Lahdenvesi Tarja

s.1962

Karstula

Fysioterapeutti -tutkinto

Fysioterapeutti, yrittäjä

Keski-Suomen Osuuspankin hallituksen jäsen 2015 -

Karstulanseutu Kehittämisyhtiö, hallituksen jäsen

Ojala Kimmo

s.1972

Jyväskylä

Toimitusjohtaja, tradenomi

toimitusjohtaja, Jyväskylän työväenyhdistys ry

Keski-Suomen Osuuspankin hallituksen jäsen 2015 -

Suomen Työväentalojen liitto ry. hallituksen puheenjohtaja 2015 -

Jykia Oy, hallituksen puheenjohtaja 10/2017-

Jyväskylän kaupungin varavaltuutettu 6/2017-

Asunto Oy Jyväskylän Toripiha, hallituksen puheenjohtaja 2007-

Sorri Katja

s. 1975

Jyväskylä

KTM

henkilöstöjohtaja, Jyväskylän yliopisto

Keski-Suomen Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen 2002 – 2016

Keski-Suomen Osuuspankin hallituksen jäsen 2016 –

Keski-Suomen Kauppakamari, valiokunnan jäsen 2017

Savolainen Mauri

S. 1960

Pihtipudas

Peruskoulu ja toimitusjohtaja koulutus

Yrittäjä, toimitusjohtaja

Pihtiputaan Osuuspankin hallituksen varapuheenjohtaja 2017-2019

Op-liiton nimitysvaliokunnan jäsen 2017-

Pihtiputaan Rotaryklubi jäsen

Takala Pauliina

s. 1969

Jyväskylä

YTM

Toimitusjohtaja, Jkl SI asuntosäätiö

Keski-Suomen Osuuspankin hallituksen jäsen 2019 –

Keski-Suomen Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen 2009-2016 ja puheenjohtaja 2016-2019

Toimitusjohtaja

Sorri Pasi

s. 1972

Jyväskylä

toimitusjohtaja

KTM

Keski-Suomen Osuuspankki, yritysrahoituspäällikkö, konttorinjohtaja, hallintojohtaja, 2002 – 2015

Keski-Suomen Osuuspankin johtoryhmän jäsen 2006 -, toimitusjohtaja 2015 –

Keski-Suomen OP-Kiinteistökeskus Oy, hallituksen puheenjohtaja 2015 -

Jyväskylän Messut Oy, hallituksen jäsen 2016 -

Keski-Suomen Kauppakamarin hallituksen jäsen 2018 –

OP Yrityspankki Oyj hallituksen jäsen 2019 -

Johtoryhmän kokoonpano

Toimitusjohtaja Pasi Sorri

Eronen Pasi

s. 1965

Jyväskylä

OTK, eMBA

Nisulan Osuuspankki, pankkilakimies, 1990 – 1991

Asemakadun konttorijohtaja, Yrityspankin johtaja, Kauppakadun konttorijohtaja, Jyväskylän seudun aluejohtaja 1992-1996

Keski-Suomen Osuuspankki, pankinjohtaja 1997 -

Keski-Suomen Osuuspankin johtoryhmän jäsen 2002 -

Midinvest Oy:n hallituksen jäsen

Jacksén Juhana

s. 1979

Jyväskylä

KTM

Keski-Suomen Osuuspankki, sijoitusjohtaja 2012 - 2016

Keski-Suomen Osuuspankki, pankinjohtaja 2016-

Keski-Suomen Osuuspankin johtoryhmän jäsen 2016 -

Keski-Suomen Maanpuolustussäätiö, varapuheenjohtaja

Jyväskylän Klubi Ry, puheenjohtaja

Tammisunnuntain Killan säätiö, hallituksen jäsen

Piilola Katri

s. 1966

Jyväskylä

OTK, VT, eMBA

Keski-Suomen Osuuspankin pankkilakimies, rahoituspäällikkö 1997 - 2003

Asuntopalvelusta vastaava pankinjohtaja 2003-2008

Riskienhallintajohtaja 2008 -

johtoryhmän jäsen 2014 -

Tolkki Eija

s. 1962

Jyväskylä

yo-merkonomi

Nisulan Osuuspankki, tietopalvelu-henkilöstösihteeri, pankkitoimihenkilö, yritys- ja hallinto-osasto, 1983 – 1991

Keski-Suomen Osuuspankki, kehitysjohtaja, viestintä- ja henkilöstöpalvelut, verkko- ja puhelinpalveluyksikön johtaja, asiakaspalvelupäällikkö, tietopalvelu-henkilöstösihteeri, Osuva-kouluttaja, järjestelmäasiantuntija, 1991 – 2013

Henkilöstöjohtaja ja johtoryhmän jäsen 2014 - 2019

Keski-Suomen Kauppakamarin osaamisvaliokunnan jäsen 2014 -
JAMKn LIKEN neuvottelukunnan jäsen 2014 -

Tilintarkastajat

Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab on vuodesta 1994 toiminut Keski-Suomen osuuspankin tilintarkastajana. KHT Hannu Paunikallio päävastuullisena tilintarkastajana vuodesta 2015 alkaen.

Muu tarkastustoiminta

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa Osuuspankin hallitusta ja johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa sisäistä tarkastusta. Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus. Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tarkastaa koko OP Ryhmän sisäisen valvontajärjestelmän, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta.

Sisäinen tarkastus noudattaa tarkastustyössään Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja.

Sisäistä tarkastusta on suoritettu välillisesti osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvaa tarkastusta. Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan esimerkiksi OP Ryhmän keskitettyjen tietojärjestelmien ja toimintaprosessien kontrollien ja sisäisen valvonnan toimivuutta sekä riskienhallinnan ja riskienhallintamenettelyjen asianmukaisuutta.

Tulevaisuuden näkymät

Talouden kehitys jatkuu vaimeana Suomen päävientialueilla. Euroopan keskuspankki on linjannut, että ohjauskorot säilyvät ennallaan tai matalammalla, kunnes inflaationäkymä vastaa tavoitetta. Suomen talouden kasvu jää hitaaksi, kun viennin kehitys vaimenee ja rakentaminen vähenee. Kotitalouksien kysyntää tukee silti suotuista reaalipalkkojen kehitys, ja verrattain vahvana säilyvä työmarkkina. Myös asuntomarkkinoiden näkymät säilyvät yhä vakaana myönteisinä.

Talouseläytöksen arvioidaan olevan maltillisempaa aikaisempiin vuosiin verrattuna. Asuntorakentamisen volyymi Jyvässeudulla ei jatkune yhtä vahvana kuin tähän saakka. Toimintaympäristön muuttuminen, maakunnan eriytyvä väestökehitys, negatiivinen korkotaso sekä kasvavat ICT-kustannukset heikentävät pankin mahdollisuutta asiakasliiketoiminnan ylläpitämiseen jatkossa. Kiristävän sääntelyn arvioidaan vaikuttavan pankin vakavaraisuuskehitykseen. Nopeasti kehittyvillä ulkopuolisilla kriiseillä ja ennalta arvaamattomilla talouden shokeilla voi olla merkittäviäkin vaikutuksia pankin toimintaan.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Virallisen taseen osoittamat konsernin jakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) 31.12.2019 olivat 168.705.829,89 euroa. Osuuspankin virallisen taseen osoittamat voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 171.232.223,11 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 15.735.772,23 euroa.

Tilikauden voitto (virallisen taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 3.737.406,24 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 11.998.365,99 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Keski-Suomen Op konserni (508984KONS)

12 / 2019

12 / 2018

KONSERNITILINPÄÄTÖS
TULOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	27 649 360,77	27 880 485,17
KORKOKULUT	-1 842 588,33	-2 098 499,26
KORKOKATE	25 806 772,44	25 781 985,91
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIOITUKSISTA	10 170 638,94	10 116 630,32
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	0,00	0,00
Omistusyhteisyrityksissä	0,00	0,00
Muista yrityksistä	10 170 638,94	10 116 630,32
PALKKIOTUOTOT	19 087 502,61	18 725 226,42
PALKKIOKULUT	-2 368 848,93	-1 941 622,12
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	-6 440,42	-41 162,58
Arvopaperikaupan nettotuotot	-6 428,17	-41 143,54
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-12,25	-19,04
SIOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	387 447,16	-288 092,39
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	706 889,36	505 071,74
HALLINTOKULUT	-26 550 596,89	-24 996 796,85
Henkilöstökulut	-9 194 773,10	-8 819 558,78
Palkat ja palkkiot	-8 317 413,66	-8 523 690,49
Henkilösivukulut	-877 359,44	-295 868,29
Eläkekulut	-703 364,76	-34 974,65
Muut henkilösivukulut	-173 994,68	-260 893,64
Muut hallintokulut	-17 355 823,79	-16 177 238,07
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIIKEARVOSTA	0,00	0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-1 176 699,97	-932 529,80
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-4 280 752,58	-5 689 270,44
ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON KIRJATUISTA RAHOITUSVAROISTA	-592 357,81	-2 917 093,23
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	21 183 553,91	18 322 346,98
TULOVEROT	-2 325 247,60	-1 843 204,69
Tilikauden verot	-1 338 992,24	-408 992,40
Aikaisempien tilikausien verot	1 546,86	9 653,10
Laskennallinen vero	-987 802,22	-1 443 865,39
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	18 858 306,31	16 479 142,29
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	18 858 306,31	16 479 142,29
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	18 858 306,31	16 479 142,29

Keski-Suomen Op konserni (508984KONS)

12 / 2019

12 / 2018

TASE		
VASTAAVAA		
KÄTEISET VARAT	2 214 011,31	2 536 132,06
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	633 491 580,87	627 746 051,89
Vaadiittaessa maksettavat	18 577 569,51	2 235 826,43
Muut	614 914 011,36	625 510 225,46
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	2 098 951 485,70	2 024 535 856,25
Muut	2 098 951 485,70	2 024 535 856,25
SAAMISTODISTUKSET	1 500 000,00	1 500 000,00
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muilta	1 500 000,00	1 500 000,00
OSAKKEET JA OSUUDET	233 424 534,92	233 427 180,51
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAAKON KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	178 090,43	178 090,43
FVPL/ JOHDANNAISSOPIMUKSET	7 996 247,02	6 348 033,93
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	536 055,88	129 816,00
Muut pitkävaikutteiset menot	536 055,88	129 816,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET	19 497 482,46	22 850 563,11
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	12 143 248,54	13 795 772,44
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	4 447 194,30	8 476 062,49
Muut aineelliset hyödykkeet	2 907 039,62	578 728,18
OSAKE-, SIJOITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET	0,00	0,00
MUUT VARAT	2 425 375,84	2 359 281,13
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	4 083 254,65	4 802 024,56
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	0,00	28 673,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 004 298 119,08	2 926 441 702,98

Keski-Suomen Op konserni (508984KONS)

12 / 2019

12 / 2018

VASTATTAVAA

VIERAS PÄÄOMA	2 623 382 527,63	2 557 783 972,76
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	537 646 406,57	551 169 679,89
Luottolaitoksille	537 646 406,57	551 169 679,89
Vaadittaessa maksettavat	146 406,57	122 919 679,89
Muut	537 500 000,00	428 250 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	2 037 001 001,51	1 967 989 467,18
Talletukset	2 036 815 220,92	1 967 713 073,31
Vaadittaessa maksettavat	2 003 929 387,19	1 928 455 962,65
Muut	32 885 833,73	39 257 110,66
Muut velat	185 780,59	276 393,87
Vaadittaessa maksettavat	881,10	10 068,40
Muut	184 899,49	266 325,47
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	10 808 807,06	6 321 128,71
MUUT VELAT	5 340 481,98	4 413 393,38
Muut velat	4 989 278,22	3 958 883,93
Pakolliset varaukset	351 203,76	454 509,45
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	13 544 267,99	10 795 038,68
Muut	0,00	0,00
LASKENNALLISET VEROVELAT	19 041 562,52	17 095 264,92
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	380 915 591,45	368 657 730,21
Osake- ja osuuspääoma	122 557 155,58	124 625 595,58
Osakepääoma	0,00	0,00
Jäsenosuudet	5 190 055,58	4 811 395,58
Lisäosuudet	0,00	0,00
Tuotto-osuudet	117 367 100,00	119 814 200,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	18 524 370,92	14 575 697,27
Vararahasto	12 227 670,84	12 227 670,84
Käyvän arvon rahasto	6 296 700,08	2 348 026,43
Rahavirran suojausrahasto	7 870 875,17	2 935 033,04
Laskennalliset verot rahavirran suojauksesta	-1 574 175,09	-587 006,61
Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Vapaat rahastot	10 201 765,52	10 201 765,52
Muut rahastot	10 201 765,52	10 201 765,52
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	210 773 993,12	202 775 529,55
Tilikauden voitto tai tappio	18 858 306,31	16 479 142,29
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 004 298 119,08	2 926 441 702,98
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUMUKSET	66 516 501,69	37 437 280,75
Takaukset ja pantit	66 516 501,69	37 437 280,75
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUMUKSET	114 424 688,54	146 897 178,27
Muut	114 424 688,54	146 897 178,27
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	180 941 190,23	184 334 459,02

KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI

PRO FORMA

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Korkotuotot	27 728 896,43	27 957 073,33
Korkokulut	1 820 952,88	2 098 499,26
KORKOKATE	25 907 943,55	25 858 574,07
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	10 170 638,94	10 116 630,32
Muista yrityksistä	10 170 638,94	10 116 630,32
Palkkiotuotot	19 087 502,61	18 725 970,66
Palkkiokulut	2 368 848,93	1 941 622,12
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-6 440,42	-41 162,58
Arvopaperikaupan nettotuotot	-6 428,17	-41 143,54
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-12,25	-19,04
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	782 775,55	206 273,56
Liiketoiminnan muut tuotot	766 549,79	571 553,78
Hallintokulut	26 550 596,89	24 996 796,85
Henkilöstökulut	9 194 773,10	8 819 558,78
Palkat ja palkkiot	8 317 413,66	8 523 690,49
Henkilösivukulut	877 359,44	295 868,29
Eläkekulut	703 364,76	34 974,65
Muut henkilösivukulut	173 994,68	260 893,64
Muut hallintokulut	17 355 823,79	16 177 238,07
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	404 177,17	780 439,00
Liiketoiminnan muut kulut	5 111 867,31	5 875 324,81
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	592 357,81	2 917 093,23
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	21 681 121,91	18 926 563,80
Tilinpäätössiirrot	4 527 292,39	5 587 575,14
Tuloverot	1 418 057,29	725 689,66
Tilikauden verot	1 338 992,24	408 992,40
Aikaisempien tilikausien verot	-1 546,86	-9 653,10
Laskennallinen vero	80 611,91	326 350,36
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	15 735 772,23	12 613 299,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	15 735 772,23	12 613 299,00

KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI

Pro forma

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Käteiset varat	2 214 011,31	2 536 132,06
Saamiset luottolaitoksilta	633 491 580,87	627 746 051,89
Vaadittaessa maksettavat	18 577 569,51	2 235 826,43
Muut	614 914 011,36	625 510 225,46
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 109 271 559,35	2 034 855 929,90
Muut	2 109 271 559,35	2 034 855 929,90
Saamistodistukset	1 500 000,00	1 500 000,00
Muilta	1 500 000,00	1 500 000,00
Osakkeet ja osuudet	233 424 131,27	233 424 131,27
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	178 090,43	178 090,43
Johdannaissopimukset	7 996 247,02	6 348 033,93
Aineettomat hyödykkeet	536 055,88	129 816,00
Aineelliset hyödykkeet	12 644 618,36	17 918 287,59
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	6 805 720,84	7 994 035,47
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	5 366 500,74	9 357 808,34
Muut aineelliset hyödykkeet	472 396,78	566 443,78
Muut varat	2 417 022,40	2 352 000,84
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 138 479,85	4 810 564,44
Laskennalliset verosaamiset	0,00	28 673,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 007 811 796,74	2 931 827 711,46
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	551 169 679,89
Luottolaitoksille	537 646 406,57	551 169 679,89
Vaadittaessa maksettavat	146 406,57	122 919 679,89
Muut	537 500 000,00	428 250 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 037 423 213,59	1 968 404 509,26
Talletukset	2 037 237 433,00	1 968 128 115,39
Vaadittaessa maksettavat	2 004 351 599,27	1 928 871 004,73
Muut	32 885 833,73	39 257 110,66
Muut velat	185 780,59	276 393,87
Vaadittaessa maksettavat	881,10	10 068,40
Muut	184 899,49	266 325,47
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	10 808 807,06	6 321 128,71
Muut velat	2 853 511,37	4 325 322,12
Muut velat	2 502 307,61	3 870 812,67
Pakolliset varaukset	351 203,76	454 509,45
Siirtovelat ja saadut ennakot	13 503 630,19	10 732 570,35
Laskennalliset verovelat	1 251 640,08	212 532,80
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 603 487 208,86	2 541 165 743,13
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	88 910 293,85	84 383 001,46
Poistoero	0,02	0,02
Verotusperusteiset varaukset	88 910 293,83	84 383 001,44
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	125 657 700,00	127 726 140,00
Jäsenosuudet	8 290 600,00	7 911 940,00
Tuotto-osuudet	117 367 100,00	119 814 200,00
Arvonkorotusrahaso	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	18 524 370,92	14 575 697,27
Vararahasto	12 227 670,84	12 227 670,84
Käyvän arvon rahasto	6 296 700,08	2 348 026,43
Vapaat rahastot	10 201 765,52	10 201 765,52
Muut rahastot	10 201 765,52	10 201 765,52
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	145 294 685,36	141 162 065,08
Tilikauden voitto (tappio)	15 735 772,23	12 613 299,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	315 414 294,03	306 278 966,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 007 811 796,74	2 931 827 711,46
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	66 516 501,69	37 437 280,75
Takaukset ja pantit	66 516 501,69	37 437 280,75
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	114 424 688,54	146 897 178,27
Muut	114 424 688,54	146 897 178,27
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	180 941 190,23	184 334 459,02

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissovimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Kiinteistöt
- 22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 23 Muut varat
- 24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 27 Muut velat
- 28 Pakolliset varaukset
- 29 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 31 Oma pääoma
- 32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019
- 34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019
- 34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019
- 34c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

Muut liitetiedot

- 35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019
- 36 Eläkevastuut
- 37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019
- 42 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 43 Notariaattitoiminta
- 44 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019
- 45 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamisista luottolaitoksilta	2 826 310,93	2 629 517,25	2 826 310,93	2 629 517,25
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	23 423 087,97	23 733 399,66	23 502 623,63	23 809 987,82
Saamistodistuksista	24 181,25	24 571,45	24 181,25	24 571,45
Johdannaissopimuksista	1 369 831,72	1 490 636,00	1 369 831,72	1 490 636,00
josta rahavirran suojaus	2 523 222,04	2 421 812,41	2 523 222,04	2 497 465,57
Muut korkotuotot	5 948,90	2 360,81	5 948,90	2 360,81
Yhteensä	27 649 360,77	27 880 485,17	27 728 896,43	27 957 073,33
josta korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuihin rahoitusvaroihin	81 040,71	49 496,26	81 040,71	49 496,26

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Veloista luottolaitoksille	-539 486,75	-201 863,63	-539 765,39	-201 863,63
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	2 360 540,93	2 299 725,33	2 360 540,93	2 299 725,33
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa				
pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimuksista	21 356,81			
Muut korkokulut	177,34	637,56	177,34	637,56
Yhteensä	1 842 588,33	2 098 499,26	1 820 952,88	2 098 499,26

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettavat korkokulut

	2019		2018	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Korkotuotot	79 535,66		76 588,16	
Korkokulut				

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2019	2018
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvon alentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Osingot ja osuuspääoman korot				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	53 925,00	62 452,32	116 460,94	62 452,32
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroihin	53 925,00	62 452,32	116 460,94	62 452,32
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut	10 116 713,94	10 054 178,00	10 054 178,00	10 054 178,00
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Omistusyhteisyyksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	10 170 638,94	10 116 630,32	10 170 638,94	10 116 630,32

5. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Luotonannosta	2 929 386,75	3 278 984,28	2 929 386,75	3 278 984,28
Talletuksista	47 773,33	86 259,79	47 773,33	87 004,03
Maksuliikenteestä	7 852 962,18	7 198 720,11	7 852 962,18	7 198 720,11
Rahastoista	1 688 396,32	1 679 809,64	1 688 396,32	1 679 809,64
Omaisuuksienhoidosta	1 469 813,62	1 554 254,80	1 469 813,62	1 554 254,80
Lainopillisisistä tehtävistä	347 731,86	498 766,41	347 731,86	498 766,41
Arvopaperinvälityksestä	137 422,05	190 475,98	137 422,05	190 475,98
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutusten välityksestä	4 106 687,32	4 172 083,87	4 106 687,32	4 172 083,87
Takauksista	233 177,14	315 415,00	233 177,14	315 415,00
Muut	274 152,04	-249 543,46	274 152,04	-249 543,46
Yhteensä	19 087 502,61	18 725 226,42	19 087 502,61	18 725 970,66

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Maksetut toimitusmaksut	1 358 636,37	1 143 570,02	1 358 636,37	1 143 570,02
Muut	1 010 212,56	798 052,10	1 010 212,56	798 052,10
Yhteensä	2 368 848,93	1 941 622,12	2 368 848,93	1 941 622,12

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamistodistuksista	0,00	-5 315,18	0,00	-5 315,18
Osakkeista ja osuuksista	5,77	29 519,87	5,77	29 519,87
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	5,77	24 204,69	5,77	24 204,69
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvopaperikaupan muut tuotot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Korkotuotot				
Johdannaisten nettotuotot	-6 433,94	-65 348,23	-6 433,94	-65 348,23
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-6 428,17	-41 143,54	-6 428,17	-41 143,54
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-12,25	-19,04	-12,25	-19,04
Kaikki yhteensä	-6 440,42	-41 162,58	-6 440,42	-41 162,58

7. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suojausinstrumenttien nettotulos	-4 687 058,78	-2 308 416,68	-4 687 058,78	-2 308 416,68
Suojauskohteiden nettotulos	4 687 058,78	2 308 416,68	4 687 058,78	2 308 416,68
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokra- ja osinkotuotot	2 028 810,82	2 309 693,68	2 032 712,39	2 284 023,52
Muut tuotot	100,00	40,32	100,00	40,32
Myyntivoitot	0,00	290 864,55	0,00	290 864,55
Vuokratulot	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-553 949,08	-557 261,45	-6 160,00	-11 179,43
Myyntitappiot	-2 691,93	-1 194 090,84	-2 691,93	-1 194 090,84
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	-70 256,01	264 414,47	-70 256,01	264 414,47
Muut kulut	-1 014 566,64	-1 401 753,12	-1 170 928,90	-1 427 799,03
Yhteensä	387 447,16	-288 092,39	782 775,55	206 273,56

9. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	170 401,62	325 553,25	236 883,66	392 035,29
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	57 572,08	0,00	57 572,08	0,00
Fuusiivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	478 915,66	179 518,48	472 094,05	179 518,49
Yhteensä	706 889,36	505 071,73	766 549,79	571 553,78

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	1 013 952,97	502 160,06	241 430,17	350 069,26
Arvonalentumiset	162 747,00	430 369,74	162 747,00	430 369,74
Yhteensä	1 176 699,97	932 529,80	404 177,17	780 439,00

11. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratulot	538 939,86	720 554,19	1 245 563,18	734 234,19
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	871 779,75	1 011 163,64	1 021 891,09	1 183 538,01
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	873 906,83	0,00	873 906,83
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 870 032,97	3 083 645,78	2 844 413,04	3 083 645,78
Yhteensä	4 280 752,58	5 689 270,44	5 111 867,31	5 875 324,81

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2019

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista
Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
Muista
Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-780 070,68	-780 070,68
0,00	-39 379,69	-39 379,69
0,00	0,00	0,00
1 450 424,32	0,00	1 450 424,32
0,00	-38 616,14	-38 616,14
1 450 424,32	-858 066,51	592 357,81
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 450 424,32	-858 066,51	592 357,81

2019

Pankki

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-780 070,68	-780 070,68
0,00	-39 379,69	-39 379,69
		0,00
1 450 424,32		1 450 424,32
	-38 616,14	-38 616,14
1 450 424,32	-858 066,51	592 357,81
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 450 424,32	-858 066,51	592 357,81

2018

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
833 624,05	0,00	833 624,05
0,00	-130 451,28	-130 451,28
0,00	0,00	0,00
2 248 938,15	0,00	2 248 938,15
0,00	-35 017,69	-35 017,69
3 082 562,20	-165 468,97	2 917 093,23
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
3 082 562,20	-165 468,97	2 917 093,23

2018

Pankki

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
833 624,05	0,00	833 624,05
0,00	-130 451,28	-130 451,28
0,00	0,00	0,00
2 248 938,15	0,00	2 248 938,15
0,00	-35 017,69	-35 017,69
3 082 562,20	-165 468,97	2 917 093,23
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
3 082 562,20	-165 468,97	2 917 093,23

13. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	18 577 569,51	2 235 826,43	18 577 569,51	2 235 826,43
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	18 577 569,51	2 235 826,43	18 577 569,51	2 235 826,43
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	614 914 006,36	625 510 225,46	614 914 006,36	625 510 225,46
Muut	5,00	0,00	5,00	0,00
Yhteensä	614 914 011,36	625 510 225,46	614 914 011,36	625 510 225,46
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	633 491 580,87	627 746 051,89	633 491 580,87	627 746 051,89
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	31.12.2018	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018
Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain				
Yritykset ja asuntoyhteisöt	472 525 410,43	9 868 929,96	479 319 639,16	11 331 667,36
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	36 925,08	8,19	96 091,91	11,19
Julkisyhteisöt	34 110 721,32	4 713,57	35 497 641,73	4 922,29
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	33 046 194,36	242 166,78	33 104 103,94	246 555,06
Kotitaloudet	1 559 135 757,94	1 555 964,06	1 476 372 818,71	867 831,05
Ulkomaat	96 476,57	5,59	145 560,80	1,60
Yhteensä	2 098 951 485,70	11 671 788,15	2 024 535 856,25	12 450 988,55
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

Pankki

	Pankki		Pankki	
	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	31.12.2018	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018
Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain				
Yritykset ja asuntoyhteisöt	482 845 484,08	9868929,96	489 639 712,81	11 331 667,36
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	36 925,08	8,19	96 091,91	11,19
Julkisyhteisöt	34 110 721,32	4713,57	35 497 641,73	4 922,29
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	33 046 194,36	242166,78	33 104 103,94	246 555,06
Kotitaloudet	1 559 135 757,94	1555964,06	1 476 372 818,71	867 831,05
Ulkomaat	96 476,57	5,59	145 560,80	1,60
Yhteensä	2 109 271 559,35	11 671 788,15	2 034 855 929,90	12 450 988,55
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

15. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

16. Saamistodistukset

Konserni

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019

	31.12.2019		31.12.2018	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodis- tukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
291 267,64	1 674 998,41	10 565 934,49	12 532 200,54
-10 252,44	116 791,30	0,00	106 538,86
-49 488,37	0,00	52 141,68	2 653,31
7 348,22	-83 216,53	0,00	-75 868,31
0,00	-1 252 295,74	1 449 540,41	197 244,67
0,00	379 780,15	-459 837,81	-80 057,66
954,93	0,00	-102 331,84	-101 376,91
97 783,86	63 700,69	77 601,53	239 086,08
-25 658,48	-20 876,27	-84 667,53	-131 202,28
-34 732,76	-47 758,92	-462 684,06	-545 175,74
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-26,26	-429 593,11	-429 619,37
0,00	0,00	0,00	0,00
-14 045,04	-843 901,58	40 169,27	-817 777,35
277 222,60	831 096,83	10 606 103,76	11 714 423,19

2019

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
291 267,64	1 674 998,41	10 565 934,49	12 532 200,54
-10 252,44	116 791,30	0,00	106 538,86
-49 488,37	0,00	52 141,68	2 653,31
7 348,22	-83 216,53	0,00	-75 868,31
0,00	-1 252 295,74	1 449 540,41	197 244,67
0,00	379 780,15	-459 837,81	-80 057,66
954,93	0,00	-102 331,84	-101 376,91
97 783,86	63 700,69	77 601,53	239 086,08
-25 658,48	-20 876,27	-84 667,53	-131 202,28
-34 732,76	-47 758,92	-462 684,06	-545 175,74
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-26,26	-429 593,11	-429 619,37
0,00	0,00	0,00	0,00
-14 045,04	-843 901,58	40 169,27	-817 777,35
277 222,60	831 096,83	10 606 103,76	11 714 423,19

2018

Konserni

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
382 700,36	663 628,97	10 782 838,90	11 829 168,23
-18 915,04	183 574,70	0,00	164 659,66
-3 623,08	0,00	183 856,26	180 233,18
20 249,02	-210 601,69	0,00	-190 352,67
0,00	-15 136,10	1 169 241,52	1 154 105,42
0,00	22 528,44	-361 362,86	-338 834,42
1 436,98	0,00	-78 441,35	-77 004,37
127 399,44	1 192 265,20	1 127 379,07	2 447 043,71
-204 460,55	-36 895,16	-155 774,84	-397 130,55
-13 459,49	-124 365,95	-338 879,01	-476 704,45
0,00	0,00	-360,95	-360,95
0,00	0,00	-1 762 562,25	-1 762 562,25
0,00	0,00	0,00	0,00
-91 372,72	1 011 369,44	-216 904,41	703 092,31
291 327,64	1 674 998,41	10 565 934,49	12 532 260,54

2018

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
382 700,36	663 628,97	10 782 838,90	11 829 168,23
-18 915,04	183 574,70	0,00	164 659,66
-3 623,08	0,00	183 856,26	180 233,18
20 249,02	-210 601,69	0,00	-190 352,67
0,00	-15 136,10	1 169 241,52	1 154 105,42
0,00	22 528,44	-361 362,86	-338 834,42
1 436,98	0,00	-78 441,35	-77 004,37
127 399,44	1 192 265,20	1 127 379,07	2 447 043,71
-204 460,55	-36 895,16	-155 774,84	-397 130,55
-13 459,49	-124 365,95	-338 879,01	-476 704,45
0,00	0,00	-360,95	-360,95
0,00	0,00	-1 762 562,25	-1 762 562,25
0,00	0,00	0,00	0,00
-91 372,72	1 011 369,44	-216 904,41	703 092,31
291 327,64	1 674 998,41	10 565 934,49	12 532 260,54

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2019

Konserni

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyshyönteysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	233 424 534,92	233 424 534,92	0,00
	0,00	0,00	0,00
	178 090,43	178 090,43	0,00
0,00	233 602 625,35	233 602 625,35	0,00

Pankki

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyshyönteysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	233 424 131,27	233 424 131,27	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	178 090,43	178 090,43	0,00
0,00	233 602 221,70	233 602 221,70	0,00

19. Johdannaisopimukset**Konserni**

Suojaamistarkoituksessa tehty johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	694 462 234,89	7 996 247,02	10 808 807,06
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	95 359 103,12	0,00	4 347 742,33
Ostetut	95 359 103,12	0,00	4 347 742,33
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset	599 103 131,77	7 996 247,02	6 461 064,73
josta rahavirran suojaus	298 190 000,00	7 996 247,02	125 371,85
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihotosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		7 996 247,02	10 808 807,06

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	390 955 631,65	111 713 428,80	191 793 174,44	0,00	694 462 234,89
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	42 499,88	49 813 428,80	45 503 174,44	0,00	95 359 103,12
Ostetut	42 499,88	49 813 428,80	45 503 174,44	0,00	95 359 103,12
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset	390 913 131,77	61 900 000,00	146 290 000,00	0,00	599 103 131,77
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihotosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki**Suojaamistarkoituksessa tehty johdannaispöytäkirjat 31.12.2019****Korkojohdannaiset**

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
694 462 234,89	7 996 247,02	10 808 807,06
95 359 103,12	0,00	4 347 742,33
95 359 103,12	0,00	4 347 742,33
599 103 131,77	7 996 247,02	6 461 064,73
298 190 000,00	7 996 247,02	125 371,85
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	7 996 247,02	10 808 807,06

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

Muut swap sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
390 955 631,65	111 713 428,80	191 793 174,44	0,00	694 462 234,89
				0,00
42 499,88	49 813 428,80	45 503 174,44	0,00	95 359 103,12
42 499,88	49 813 428,80	45 503 174,44	0,00	95 359 103,12
				0,00
390 913 131,77	61 900 000,00	146 290 000,00	0,00	599 103 131,77
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaispöytäkirjat 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	489 001 591,35	3 259 785,42	3 232 880,20
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset	489 001 591,35	3 259 785,42	3 232 880,20
josta rahavirran suojaus	266 590 000,00	3 259 785,42	324 752,38
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihotosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		3 259 785,42	3 232 880,20

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	262 411 591,35	140 400 000,00	86 190 000,00	0,00	489 001 591,35
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset	262 411 591,35	140 400 000,00	86 190 000,00	0,00	489 001 591,35
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihotosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Ostetut	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosisopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	3 088 248,51

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Ostetut	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosisopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehtyt johdannaissopimukset 31.12.2018

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
489 001 591,35	3 259 785,42	3 232 880,20
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
489 001 591,35	3 259 785,42	3 232 880,20
266 590 000,00	3 259 785,42	324 752,38
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	3 259 785,42	3 232 880,20

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	262 411 591,35	140 400 000,00	86 190 000,00	0,00	489 001 591,35
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	262 411 591,35	140 400 000,00	86 190 000,00	0,00	489 001 591,35
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Ostetut	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	3 088 248,51

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	
Korkojohdannaiset	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Ostetut	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ICT- menot	438 462,88	0,00	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	97 593,00	129 816,00	536 055,88	129 816,00
Yhteensä	536 055,88	129 816,00	536 055,88	129 816,00

Osakkuusyrittäksistä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2019

Osakkuusyrittäksistä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä		euroa
Osakkuusyrittäksistä johtuvan konsernireservin vielä tulouttamatta oleva määrä		euroa

Osakkuusyrittäksistä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

21. Kiinteistöt

31.12.2019

Konserni

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
674 261,88	339 645,22	2 128,92
3 199 761,95	10 064 653,98	17 108 000,00
573 170,47	1 738 949,34	2 167 354,19
4 447 194,30	12 143 248,54	19 277 483,11

Pankki

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
509 719,72	2 128,92	2 128,92
266 615,00	0,00	0,00
4 590 166,02	6 803 591,92	19 275 354,19
5 366 500,74	6 805 720,84	19 277 483,11

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Konserni

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa

+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus omaisuuserät
383 214,57	23 571 914,00	10 907 626,65	2 269 918,96	3 847 136,72
444 588,89	96 017,80	88 942,59	34 171,16	
0,00	-387 895,90	-300 452,94	-30 516,04	-758 104,75
0,00	0,00	0,00	0,00	
-38 349,01	-560 109,07	-191 781,69	-128 028,16	-654 389,13
0,00	-70 256,01	-162 747,00	0,00	
0,00	376 416,02	227 866,52	18 041,64	
-253 398,57	-7 705 082,19	-5 423 716,23	-1 691 190,78	
0,00	-3 177 756,11	-698 543,60	0,00	
0,00	1 106 696,74	3 690 695,67	0,00	
0,00	-1 106 696,74	-3 690 695,67	0,00	
536 055,88	12 143 248,54	4 447 194,30	472 396,78	2 434 642,84

Pankki

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa

+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
383 214,57	10 507 701,67	10 192 940,69	1 500 744,93
444 588,89	0,00	4 340,00	34 171,16
0,00	-381 617,90	-295 208,45	-18 231,64
0,00	0,00	0,00	0,00
-38 349,01	-6 160,00	-74 863,00	-128 028,16
0,00	-70 256,01	-162 747,00	0,00
0,00	376 416,02	227 866,52	18 041,64
-253 398,57	-442 606,83	-3 827 284,42	-934 301,15
0,00	-3 177 756,11	-698 543,60	0,00
0,00	1 106 696,74	3 690 695,67	0,00
0,00	-1 106 696,74	-3 690 695,67	0,00
536 055,88	6 805 720,84	5 366 500,74	472 396,78

23. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	33 109,10	3 167,31	33 109,10	3 167,31
Muut	2 392 266,74	2 356 113,82	2 383 913,30	2 348 833,53
Yhteensä	2 425 375,84	2 359 281,13	2 417 022,40	2 352 000,84

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korot				
Korkosaamiset	3 737 239,80	3 897 501,81	3 803 721,84	3 897 501,81
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 737 239,80	3 897 501,81	3 803 721,84	3 897 501,81
Muut				
Muut maksetut ennakkomaksut	11 261,71	34 539,76	11 261,71	34 539,76
Muut siirtosaamiset	334 753,14	869 982,99	323 496,30	878 522,87
Yhteensä	346 014,85	904 522,75	334 758,01	913 062,63
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	4 083 254,65	4 802 024,56	4 138 479,85	4 810 564,44

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2019

Konserni**Jaksotuseroista**

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	327 809,44
Laskennalliset verovelat	5 274,51
Netto	322 534,93

Muista väliaikaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	0,00
Laskennalliset verovelat	1 574 175,03
Netto	-1 574 175,03

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	17 782 058,77
	9 567,88
322 534,93	0,00
1 704,21	
0,00	1 574 175,03
324 239,14	19 365 801,68

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	905 458,47
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	3 436,05
Konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvat	-426,17
Yhteensä	908 468,35

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on 67 530 928,50 euroa.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muista väliaikaisista eroista johtuvina laskennallisina veroina esitetään IFRS 16- standardin soveltamisesta 1.1.2019 ja IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

0,00

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

0,00

Pankki

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
327 809,44	5 274,51	322 534,93
0,00	1 574 175,03	-1 574 175,03
327 809,44	1 579 449,55	-1 251 640,10

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat omaan pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9- siirtymästä 1.1.2019 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

0,00

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

0,00

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
0,02	0,00	0,02
88 910 293,83	17 782 058,77	71 128 235,06
88 910 293,85	17 782 058,77	71 128 235,08

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat**Konserni**

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	55 862,05	1 823 334,86	55 862,05	1 823 334,86
Vuokrasopimusvelat	2 444 280,37			
Muut	2 489 135,80	2 135 549,07	2 446 445,56	2 047 477,81
Yhteensä	4 989 278,22	3 958 883,93	2 502 307,61	3 870 812,67

28. Pakolliset varaukset

31.12.2019

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					454 509,45	454 509,45
+ varausten lisäys					0,00	0,00
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset					103 305,69	103 305,69
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	351 203,76	351 203,76

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					454 509,45	454 509,45
+ varausten lisäys						0,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					103 305,69	103 305,69
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	351 203,76	351 203,76

29. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	2 584 129,69	2 490 659,40	2 584 129,69	2 490 659,40
Saadut korkoennakot	21 849,38	22 726,42	21 849,38	22 726,42
Yhteensä	2 605 979,07	2 513 385,82	2 605 979,07	2 513 385,82

Muut

Muut saadut ennakomaksut	1 652 627,85	935,84	1 652 627,85	935,84
Muut siirtovelat	9 285 661,07	8 280 717,02	9 245 023,27	8 218 248,69
Yhteensä	10 938 288,92	8 281 652,86	10 897 651,12	8 219 184,53

Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä

13 544 267,99	10 795 038,68	13 503 630,19	10 732 570,35
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Konserni****Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2019

0,00
0,00
0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

Pankki**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2019

0,00
0,00
0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

31. Oma pääoma**Konserni**

Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopus
	368 657 730,21	29 707 808,44	-17 433 147,20	-16 800,00	380 915 591,45
Osuuspääoma	124 625 595,58	5 913 660,00	-7 965 300,00	-16 800,00	122 557 155,58
Jäsenosuudet	4 811 395,58	557 360,00	-178 700,00	0,00	5 190 055,58
Tuotto-osuudet	119 814 200,00	5 356 300,00	-7 786 600,00	-16 800,00	117 367 100,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	14 575 697,27	4 935 842,13	-987 168,48	0,00	18 524 370,92
Vararahasto	12 227 670,84	0,00	0,00		12 227 670,84
Käyvän arvon rahasto	2 348 026,43	4 935 842,13	-987 168,48		6 296 700,08
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	10 201 765,52				10 201 765,52
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	219 254 671,84		-8 480 678,72		210 773 993,12
Tilikauden voitto tai tappio		18 858 306,31	0,00		18 858 306,31
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00				0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 348 026,43	4 935 842,13	987 168,48	0,00	6 296 700,08
Rahavirran suojaus	2 935 033,04	4 935 842,13	0,00	0,00	7 870 875,17
lask. verot	-587 006,61	0,00	987 168,48		-1 574 175,09
Yhteensä	2 348 026,43	4 935 842,13	987 168,48	0,00	6 296 700,08

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopus
Oma pääoma yhteensä	306 278 966,87	26 585 274,36	-17 433 147,20	-16 800,00	315 414 294,03
Osuuspääoma	127 726 140,00	5 913 660,00	-7 965 300,00	-16 800,00	125 657 700,00
Jäsenosuudet	7 911 940,00	557 360,00	-178 700,00	0,00	8 290 600,00
Tuotto-osuudet	119 814 200,00	5 356 300,00	-7 786 600,00	-16 800,00	117 367 100,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	14 575 697,27	4 935 842,13	-987 168,48	0,00	18 524 370,92
Vararahasto	12 227 670,84				12 227 670,84
Käyvän arvon rahasto	2 348 026,43	4 935 842,13	-987 168,48		6 296 700,08
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	10 201 765,52				10 201 765,52
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	153 775 364,08		-8 480 678,72		145 294 685,36
Tilikauden voitto tai tappio		15 735 772,23	0,00		15 735 772,23

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 348 026,43	4 935 842,13	987 168,48	0,00	6 296 700,08
Rahavirran suojaus	2 935 033,04	4 935 842,13	0,00	0,00	7 870 875,17
laskennalliset verot	-587 006,61	0,00	987 168,48		-1 574 175,09
Yhteensä	2 348 026,43	4 935 842,13	987 168,48	0,00	6 296 700,08

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2019**

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

Konserni	Pankki
141 081 526,49	144 182 070,92
239 834 064,95	171 232 223,11
380 915 591,44	315 414 294,03

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019

Vapaa oma pääoma

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

Konserni	Pankki
239 834 064,95	171 232 223,11
71 128 235,06	0,00
168 705 829,89	171 232 223,11

33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019**Konserni**

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
38 891 575,87	15 000 000,00	281 600 000,00	298 000 000,00	5,00
56 748 736,69	153 806 670,78	670 540 970,83	567 226 263,57	650 628 843,83
0,00	0,00	1 500 000,00	0,00	0,00
18 446 406,57	113 400 000,00	235 800 000,00	170 000 000,00	0,00
2 010 876 660,88	3 650 585,82	5 820 286,86	184 899,49	16 468 568,46
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

Pankki

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus

alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
38 891 575,87	15 000 000,00	281 600 000,00	298 000 000,00	5,00
56 748 736,69	153 806 670,78	680 861 044,48	567 226 263,57	650 628 843,83
0,00	0,00	1 500 000,00	0,00	0,00
18 446 406,57	113 400 000,00	235 800 000,00	170 000 000,00	0,00
2 011 298 872,96	3 650 585,82	5 820 286,86	184 899,49	16 468 568,46
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

34a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrityksiltä ja velat osakkuusyrityksille
Saamiset luottolaitoksilta	630 895 470,68	2 596 110,19	633 491 580,87	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 098 951 485,70	0,00	2 098 951 485,70	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-				
todistukset ja muut saamistodistukset	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00	
Johdannaissopimukset	7 996 247,02	0,00	7 996 247,02	
Muu omaisuus	262 354 886,63	3 918,86	262 358 805,49	
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	0,00	537 646 406,57	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 034 406 068,04	2 594 933,47	2 037 001 001,51	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti-				
tarkoituksessa pidettävät velat	10 808 807,06	0,00	10 808 807,06	
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	37 924 078,95	2 233,54	37 926 312,49	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	630 895 470,68	2 596 110,19	633 491 580,87		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 109 271 559,35	0,00	2 109 271 559,35	10 320 073,65	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-					
todistukset ja muut saamistodistukset	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00		
Johdannaissopimukset	7 996 247,02	0,00	7 996 247,02		
Muu omaisuus	255 548 490,64	3 918,86	255 552 409,50		
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	0,00	537 646 406,57		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 034 828 280,12	2 594 933,47	2 037 423 213,59	422 212,08	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti-					
tarkoituksessa pidettävät velat	10 808 807,06	0,00	10 808 807,06		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	17 606 548,10	2 233,54	17 608 781,64		

34b. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	2 214 011,31	2 214 011,31	2 214 011,31	2 214 011,31
Saamiset luottolaitoksilta	633 491 580,87	633 491 580,87	633 491 580,87	633 491 580,87
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 098 951 485,70	2 098 951 485,70	2 109 271 559,35	2 109 271 559,35
Saamistodistukset	1 500 000,00	1 470 000,00	1 500 000,00	1 470 000,00
Osakkeet ja osuudet	233 424 534,92	233 424 534,92	233 424 131,27	233 424 131,27
Johdannaissopimukset	7 996 247,02	7 996 247,02	7 996 247,02	7 996 247,02
Yhteensä	2 977 577 859,82	2 977 547 859,82	2 987 897 529,82	2 987 867 529,82
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	537 646 406,57	537 646 406,57	537 646 406,57
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 037 001 001,51	2 037 001 001,51	2 037 423 213,59	2 037 423 213,59
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa				
pidettävät velat	10 808 807,06	10 808 807,06	10 808 807,06	10 808 807,06
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 585 456 215,14	2 585 456 215,14	2 585 878 427,22	2 585 878 427,22

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit**Konserni**

Saamistodistukset
 Osakkeet ja osuudet
 Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)
 Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	233 424 131,27	233 424 131,27
0,00	7 996 247,02	0,00	7 996 247,02
0,00	10 808 807,06	0,00	10 808 807,06

Pankki

Saamistodistukset
 Osakkeet ja osuudet
 Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)
 Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
			0,00
		233 424 131,27	233 424 131,27
	7 996 247,02		7 996 247,02
	10 808 807,06		10 808 807,06

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2019
 siirrot tasoon 3
 siirrot tasosta 3
 muu muutos
 Päättävä tase 31.12.2019

233 424 131,27
0,00
0,00
0,00
233 424 131,27

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiessä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

34c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019**Konserni**

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	2 214 011,31	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	633 491 580,87	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 098 951 485,70	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	1 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	233 424 534,92	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	7 996 247,02
Yhteensä	2 736 157 077,88	233 424 534,92	0,00	0,00	7 996 247,02
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 037 001 001,51	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	10 808 807,06
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 574 647 408,08	0,00	0,00	0,00	10 808 807,06

Pankki

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	2 214 011,31	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	633 491 580,87	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 109 271 559,35	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	1 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	233 424 131,27	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	7 996 247,02
Yhteensä	2 746 477 151,53	233 424 131,27	0,00	0,00	7 996 247,02
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 037 423 213,59	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	10 808 807,06
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 575 069 620,16	0,00	0,00	0,00	10 808 807,06

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	416 193 621,17	416 193 621,17
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	416 193 621,17	416 193 621,17

Pankki**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	416 193 621,17	416 193 621,17
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	416 193 621,17	416 193 621,17

36. Eläkevastuut

31.12.2019

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön kautta.

Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

31.12.2019

Pankki

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

Pankki
646 560,96
1 344 748,74
0,00
1 991 309,70

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

Konserni

Osuuspankkikonsernilla ei ole olennaisia, IFRS 16 standardin mukaisia, lyhytaikaisia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia.

Taseeseen sisältyvät vuokrasopimusvelat, maturiteettijakauma**31.12.2019**

0 - 2 vuotta
2 - 3 vuotta
3 - 4 vuotta
4 - 5 vuotta
Yli 5 vuotta
Yhteensä

Konserni

1 184 780,14
577 316,73
321 052,15
184 988,77
219 168,69
2 487 306,48

Maturiteettijakauma on diskonttaamaton. Kirjanpitoarvo on diskontattu. Kirjanpitoarvo on siis pienempi kuin maturiteettijakauma.

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Konserni****Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi

annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat

sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	180 941 190,23	180 941 190,23
0,00	0,00	66 516 501,69	66 516 501,69
0,00	0,00	66 516 501,69	66 516 501,69
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54

Pankki**Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi

annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat

sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	180 941 190,23	180 941 190,23
0,00	0,00	66 516 501,69	66 516 501,69
0,00	0,00	66 516 501,69	66 516 501,69
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä**31.12.2019**

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2011 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2020-2028 kiinteistöinvestoinnin valmistumisajankohdasta riippuen.

3 361,55
0,00
0,00
3 361,55

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2019

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö
 Vakinainen osa-aikainen henkilöstö
 Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Konserni		Pankki	
Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
154	-11	154	-11
10	-1	10	-1
4	0	4	0
168	-12	168	-12

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2019

Hallintoneuvoston jäsenet
 Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa
 josta toimitusjohtaja Pasi Sorriille maksetut palkat ja palkkiot
 sekä luontoisedut

Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot	Palkat ja palkkiot
29 020,00	29 020,00
504 248,00	504 248,00
233 212,00	233 212,00
11 280,00	11 280,00

Tiedot sisältävät 31.12.2019 mukaisen hallinnon palkkiot ja vastuut

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 880,00 euroa kuukaudessa ja varapuheenjohtajalle 440,00 euroa kuukaudessa. Muille jäsenille ei makseta kuukausipalkkiota. Kaikille maksetaan kokouspalkkiota 385,00 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2200,00 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 1100,00 euroa kuukaudessa ja muille jäsenille 473,00 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 500 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Osuuspankki liittyi OP Ryhmän henkilöstörahastoon vuonna 2005.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2019 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisten NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%).

Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2019 on noin 2,3 % rahaston jäsenten palkkasummasta.

Vuonna 2019 kirjattiin palkkioita yhteensä 179.739,17 euroa.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät noudattavat finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimitushteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Lyhyen aikavälin palkitsemisessä ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön.

Mittaristossa näkyvä vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet.

Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhteen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 221.219,55 euroa

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 134.101,07 euroa.

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa lyhyen aikavälin palkitsemisesta ja henkilöstörahastosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahaston mittareissa.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkääntyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoliksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän- että lyhyen aikavälin palkkiot. Jos maksun viivästämisen euron raja ylittyy osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2019

Tilintarkastuksesta
Tilintarkastajan muut lausunnot
Veroneuvonta
Muut palvelut
Yhteensä

Konserni	Pankki
Tilintarkastus-palkkiot	Tilintarkastus-palkkiot
36 843,94	34 558,46
676,72	676,72
0,00	0,00
0,00	0,00
37 520,66	35 235,18

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2019

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	713 191,09	793 824,82	0,00	1 507 015,91	350 895,82
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	619 902,85	439 322,73	0,00	1 059 225,58	218 000,00
Yhteensä	1 333 093,94	1 233 147,55	0,00	2 566 241,49	568 895,82

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Konserni	Pankki
0,00	0,00
	0,00
	0,00
0,00	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Lähipiiriin kuulumisperuste**

Omistus
Hallinto henkilöt
Osakkuusyritys
Muut
Yhteensä

Tase-erä					Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä		
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
3 027 958,86	0,00	150 000,00	3 177 958,86		625 232,20
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
3 027 958,86	0,00	150 000,00	3 177 958,86		625 232,20

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden aviopuoliset tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset. Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitoaissa tarkoitettu määräysvalta.

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samoin lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyhtiö.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisäryitykset).

41. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Jyväskylän Kauppakatu 22	100,00 %	7 393 958,65	-9,53
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Jyväskylän Kassatalo Oy	100,00 %	462 236,04	30 043,12
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	OP Koti Keski-Suomi Oy LKV	100,00 %	1 634 590,64	-281 979,78
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	As Oy Korventie 20 *)	50,00 %	79 295,14	0,00
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Koy Laukaan OP-Keskus*)	51,28 %	1 790 957,41	-26 876,36
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Koy Maaritinmutka*)	100,00 %	518 346,25	-284,48
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Koy Pihtiputaan Keskuskulma*)	78,40 %	826 033,55	167,33
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Koy Porthaninpiha*)	89,28 %	992 201,51	-9 688,05
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Nikopi Oy*)	50,00 %	562 892,19	-576,91
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Pihtiputaan Yritystalo Oy*)	100,00 %	0,00	0,00
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Viitasaaren Kassatalo Oy*)	100,00 %	194 026,32	14 789,15
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

42. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta**43. Notariaattitoiminta**

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki laatii toimeksiantojen perusteella kauppakirjoja kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden ja osuuksien osalta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

0

44. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019

Jäsenten lukumäärä	80 111
Maksamatta olevat osuusmaksut	800,00
Irtisanotut jäsenosuusmaksut	287 663,43
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut	11 615 400,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa. Vuosille 2019-2020 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

45. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaissä tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2019
539 342,36
0,00
539 342,36
3 448 919,21

Tuloslaskelma ja tase

Keski-Suomen Op konserni (508984KONS)

12 / 2019

12 / 2018

KONSERNITILINPÄÄTÖS
TUOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	26 614 403,38	26 685 182,33
KORKOKULUT	-1 790 799,69	-2 019 335,82
KORKOKATE	24 823 603,69	24 665 846,51
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA Sijoituksista	9 787 704,94	9 733 696,32
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä		0,00
Omistusyhteisyrityksissä		0,00
Muista yrityksistä	9 787 704,94	9 733 696,32
PALKKIOTUOTOT	18 818 317,82	18 355 230,58
PALKKIOKULUT	-2 324 747,78	-1 882 584,47
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT		
Arvopaperikaupan nettotuotot	-6 440,42	-41 162,58
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-6 428,17	-41 143,54
	-12,25	-19,04
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	440 341,00	-313 695,68
Liiketoiminnan muut tuotot	565 892,47	454 262,34
HALLINTOKULUT	-25 638 062,97	-23 859 864,59
Henkilöstökulut	-8 884 155,16	-8 385 691,68
Palkat ja palkkiot	-8 043 442,23	-8 129 555,31
Henkilösivukulut	-840 712,93	-256 136,37
Eläkekulut	-668 603,11	-3 081,32
Muut henkilösivukulut	-172 109,82	-253 055,05
Muut hallintokulut	-16 753 907,81	-15 474 172,91
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIKEARVOSTA		0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-975 302,97	-789 978,23
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-3 959 700,69	-5 392 224,61
ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON		
KIRJATUISTA RAHOITUSVAROISTA	-610 663,29	-2 801 199,14
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	20 920 941,80	18 128 326,45
TULOVEROT	-2 321 180,23	-1 880 685,03
Tilikauden verot	-1 338 777,12	-407 552,81
Aikaisempien tilikausien verot	1 546,86	9 653,10
Laskennallinen vero	-983 949,97	-1 482 785,32
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	18 599 761,57	16 247 641,42
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	18 599 761,57	16 247 641,42
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	18 599 761,57	16 247 641,42

Keski-Suomen Op konserni (508984KONS)

12 / 2019

12 / 2018

TASE		
VASTAAVAA		
KÄTEISET VARAT	2 214 011,31	2 190 029,98
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	633 491 580,87	617 061 034,39
Vaadittaessa maksettavat	18 577 569,51	2 235 826,43
Muut	614 914 011,36	614 825 207,96
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	2 098 951 485,70	1 959 202 695,82
Muut	2 098 951 485,70	1 959 202 695,82
SAAMISTODISTUKSET	1 500 000,00	0,00
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muilta	1 500 000,00	0,00
OSAKKEET JA OSUUDET	233 424 534,92	224 641 178,14
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAAKONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	178 090,43	178 090,43
FVPL/ JOHDANNAISSOPIMUKSET	7 996 247,02	6 187 327,30
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	536 055,88	129 816,00
Muut pitkävaikutteiset menot	536 055,88	129 816,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET	19 497 482,46	21 906 103,74
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	12 143 248,54	13 457 802,96
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	4 447 194,30	7 894 144,33
Muut aineelliset hyödykkeet	2 907 039,62	554 156,45
OSAKE-, SIOJITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET	0,00	0,00
MUUT VARAT	2 425 375,84	2 263 125,16
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	4 083 254,65	4 628 220,65
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 004 298 119,08	2 838 387 621,61

Keski-Suomen Op konserni (508984KONS)

12 / 2019

12 / 2018

VASTATTAVAA

VIERAS PÄÄOMA	2 623 382 527,63	2 484 590 287,95
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	537 646 406,57	549 079 574,82
Luottolaitoksille	537 646 406,57	549 079 574,82
Vaadittaessa maksettavat	146 406,57	121 579 574,82
Muut	537 500 000,00	427 500 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	2 037 001 001,51	1 897 927 573,97
Talletukset	2 036 815 220,92	1 897 667 504,36
Vaadittaessa maksettavat	2 003 929 387,19	1 860 380 722,80
Muut	32 885 833,73	37 286 781,56
Muut velat	185 780,59	260 069,61
Vaadittaessa maksettavat	881,10	10 068,40
Muut	184 899,49	250 001,21
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	10 808 807,06	6 217 252,46
MUUT VELAT	5 340 481,98	4 290 515,31
Muut velat	4 989 278,22	3 863 503,59
Pakolliset varaukset	351 203,76	427 011,72
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	13 544 267,99	10 360 552,78
Muut	0,00	0,00
LASKENNALLISET VEROVELAT	19 041 562,52	16 714 818,61
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	380 915 591,45	353 797 333,66
Osake- ja osuuspääoma	122 557 155,58	120 769 255,58
Osakepääoma	0,00	0,00
Jäsenosuudet	5 190 055,58	4 536 555,58
Lisäosuudet	0,00	0,00
Tuotto-osuudet	117 367 100,00	116 232 700,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	18 524 370,92	13 344 559,08
Vararahasto	12 227 670,84	11 125 097,97
Käyvän arvon rahasto	6 296 700,08	2 219 461,11
Rahavirran suojausrahasto	7 870 875,17	2 774 326,41
Laskennalliset verot rahavirran suojauksesta	-1 574 175,09	-554 865,30
Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Vapaat rahastot	10 201 765,52	10 131 962,29
Muut rahastot	10 201 765,52	10 131 962,29
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	211 032 537,86	193 303 915,29
Tilikauden voitto tai tappio	18 599 761,57	16 247 641,42
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 004 298 119,08	2 838 387 621,61

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUMUKSET	66 516 501,69	37 341 080,75
Takaukset ja pantit	66 516 501,69	37 341 080,75
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUMUKSET	114 424 688,54	145 116 535,73
Muut	114 424 688,54	145 116 535,73
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	180 941 190,23	182 457 616,48

KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Korkotuotot	26 693 939,04	26 761 770,49
Korkokulut	1 769 164,24	2 019 335,82
KORKOKATE	24 924 774,80	24 742 434,67
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	9 787 704,94	9 733 696,32
Muista yrityksistä	9 787 704,94	9 733 696,32
Palkkiotuotot	18 818 317,82	18 355 974,82
Palkkiokulut	2 324 747,78	1 882 584,47
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-6 440,42	-41 162,58
Arvopaperikaupan nettotuotot	-6 428,17	-41 143,54
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-12,25	-19,04
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	835 669,39	180 670,27
Liiketoiminnan muut tuotot	625 552,90	520 744,38
Hallintokulut	25 638 062,97	23 859 864,59
Henkilöstökulut	8 884 155,16	8 385 691,68
Palkat ja palkkiot	8 043 442,23	8 129 555,31
Henkilösivukulut	840 712,93	256 136,37
Eläkekulut	668 603,11	3 081,32
Muut henkilösivukulut	172 109,82	253 055,05
Muut hallintokulut	16 753 907,81	15 474 172,91
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	202 780,17	637 887,43
Liiketoiminnan muut kulut	4 790 815,42	5 578 278,98
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	610 663,29	2 801 199,14
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	21 418 509,80	18 732 543,27
Tilinpäätössiirrot	4 597 292,39	5 687 575,14
Tuloverot	1 427 989,92	743 170,00
Tilikauden verot	1 338 777,12	407 552,81
Aikaisempien tilikausien verot	-1 546,86	-9 653,10
Laskennallinen vero	90 759,66	345 270,29
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	15 393 227,49	12 301 798,13
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	15 393 227,49	12 301 798,13

KESKI-SUOMEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Käteiset varat	2 214 011,31	2 190 029,98
Saamiset luottolaitoksilta	633 491 580,87	617 061 034,39
Vaadittaessa maksettavat	18 577 569,51	2 235 826,43
Muut	614 914 011,36	614 825 207,96
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 109 271 559,35	1 969 522 769,47
Muut	2 109 271 559,35	1 969 522 769,47
Saamistodistukset	1 500 000,00	
Muilta	1 500 000,00	
Osakkeet ja osuudet	233 424 131,27	224 638 128,90
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	178 090,43	178 090,43
Johdannaissopimukset	7 996 247,02	6 187 327,30
Aineettomat hyödykkeet	536 055,88	129 816,00
Aineelliset hyödykkeet	12 644 618,36	16 973 828,22
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	6 805 720,84	7 656 065,99
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	5 366 500,74	8 775 890,18
Muut aineelliset hyödykkeet	472 396,78	541 872,05
Muut varat	2 417 022,40	2 255 844,87
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 138 479,85	4 636 760,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 007 811 796,74	2 843 773 630,09
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	549 079 574,82
Luottolaitoksille	537 646 406,57	549 079 574,82
Vaadittaessa maksettavat	146 406,57	121 579 574,82
Muut	537 500 000,00	427 500 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 037 423 213,59	1 898 342 616,05
Talletukset	2 037 237 433,00	1 898 082 546,44
Vaadittaessa maksettavat	2 004 351 599,27	1 860 795 764,88
Muut	32 885 833,73	37 286 781,56
Muut velat	185 780,59	260 069,61
Vaadittaessa maksettavat	881,10	10 068,40
Muut	184 899,49	250 001,21
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	10 808 807,06	6 217 252,46
Muut velat	2 853 511,37	4 202 444,05
Muut velat	2 502 307,61	3 775 432,33
Pakolliset varaukset	351 203,76	427 011,72
Siirtovelat ja saadut ennakot	13 503 630,19	10 298 084,45
Laskennalliset verovelat	1 251 640,08	212 532,80
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 603 487 208,86	2 468 352 504,63
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	88 910 293,85	82 480 769,87
Poistoero	0,02	0,02
Verotusperusteiset varaukset	88 910 293,83	82 480 769,85
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	125 657 700,00	123 869 800,00
Jäsenosuudet	8 290 600,00	7 637 100,00
Tuotto-osuudet	117 367 100,00	116 232 700,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	18 524 370,92	13 344 559,08
Vararahasto	12 227 670,84	11 125 097,97
Käyvän arvon rahasto	6 296 700,08	2 219 461,11
Vapaat rahastot	10 201 765,52	10 131 962,29
Muut rahastot	10 201 765,52	10 131 962,29
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	145 637 230,10	133 292 236,09
Tilikauden voitto (tappio)	15 393 227,49	12 301 798,13
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	315 414 294,03	292 940 355,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 007 811 796,74	2 843 773 630,09
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	66 516 501,69	37 341 080,75
Takaukset ja pantit	66 516 501,69	37 341 080,75
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	114 424 688,54	145 116 535,73
Muut	114 424 688,54	145 116 535,73
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	180 941 190,23	182 457 616,48

	2019	2018
ACT - 12 - 2019 - Keski-Suomen Op konserni (508984KONS)		
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Kauden voitto	18 858 306,31	16 247 641,42
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	-4 888 505,41	-2 882 022,13
LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	-56 920 998,10	-295 308 390,60
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	10 596 214,10	-171 852 800,05
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	-67 271 295,97	-129 672 599,47
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	2 645,59	2 461 608,92
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	-145 451,63	2 937 260,86
Muut varat	-103 110,19	818 139,14
LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)	55 300 541,76	268 811 596,40
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	-13 523 273,32	90 818 149,29
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	69 011 534,33	176 550 064,86
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	-187 719,25	1 443 382,25
Maksetut tuloverot	-390 437,75	287 105,94
Saadut osingot	10 170 638,94	9 733 696,32
A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	22 129 545,75	-3 110 372,65
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-483 100,05	-408 623,98
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	124 914,01	1 139 543,01
B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-358 186,04	730 919,03
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	5 913 660,00	10 402 300,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-7 982 100,00	-6 640 240,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-3 683 286,31	-3 454 460,91
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00
C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-5 751 726,31	307 599,09
D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIIN	-11,07	-33,77
E. SULAUTUNEEN PANKIN RAHAVARAT	346 102,08	0,00
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)	16 019 622,33	-2 071 888,30
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	4 425 856,41	6 497 744,71
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	20 791 580,82	4 425 856,41
RAHAVAROJEN MUUTOS	16 019 622,33	-2 071 888,30
Saadut korot	27 809 622,78	27 172 894,15
Maksetut korot	1 728 638,27	2 233 748,87

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	11,07	33,77
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	1 800 905,06	1 076 664,21
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	630 973,89	2 834 577,94
Muut	-7 262 823,35	-7 667 204,88
	-4 830 933,33	-3 755 928,96

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	-57 572,08	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	873 906,83
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	-57 572,08	873 906,83

Oikaisut yhteensä	-4 888 505,41	-2 882 022,13
--------------------------	----------------------	----------------------

Rahavarat

Käteiset varat	2 214 011,31	2 190 029,98
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	18 577 569,51	2 235 826,43
Rahavarat yhteensä	20 791 580,82	4 425 856,41

	2019	2018
ACT - 12 - 2019 - Keski-Suomen Op (0898)		
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Kauden voitto	15 735 772,23	12 301 798,13
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	-2 616 232,02	965 462,16
LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	-56 812 442,35	-295 319 495,93
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	10 596 214,10	-171 852 800,05
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-67 271 295,97	-129 672 599,47
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	2 461 608,92
Johdannais sopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	11 361,88	2 936 504,73
Muut varat	-148 722,36	807 789,94
LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)	56 042 246,70	268 908 212,33
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	-13 523 273,32	90 818 149,29
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	69 018 704,33	176 709 509,20
Johdannais sopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	546 815,69	1 380 553,84
Maksetut tuloverot	-390 437,75	287 105,94
Saadut osingot	10 170 638,94	9 733 696,32
A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	22 129 545,75	-3 123 221,05
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-483 100,05	-395 775,58
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	124 914,01	1 139 543,01
B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-358 186,04	743 767,43
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	5 913 660,00	10 402 300,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-7 982 100,00	-6 640 240,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-3 683 286,31	-3 454 460,91
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00
C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-5 751 726,31	307 599,09
D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIN	-11,07	-33,77
E. SULAUTUNEEN PANKIN RAHAVARAT	346 102,08	0,00
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)	16 019 622,33	-2 071 888,30
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	4 425 856,41	6 497 744,71
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	20 791 580,82	4 425 856,41
RAHAVAROJEN MUUTOS	16 019 622,33	-2 071 888,30
Saadut korot	27 822 676,40	27 254 277,42
Maksetut korot	1 728 359,63	2 233 748,87

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	11,07	33,77
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	5 001 725,57	6 061 663,53
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	630 973,89	2 834 577,94
Muut	-8 191 370,47	-8 804 719,91
	-2 558 659,94	91 555,33
<u>Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa</u>		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	-57 572,08	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	873 906,83
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	-57 572,08	873 906,83
Oikaisut yhteensä	-2 616 232,02	965 462,16
Rahavarat		
Käteiset varat	2 214 011,31	2 190 029,98
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	18 577 569,51	2 235 826,43
Rahavarat yhteensä	20 791 580,82	4 425 856,41

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuismaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510, Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankillla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaatteissa lueteltuja eräitä.

1.4 OSUUSPANKIN SULAUTUMISEN KÄSITTELY

Tilikauden aikana Pihtiputaan Osuuspankki sulautui Keski-Suomen Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 31.10.2019. Pihtiputaan Osuuspankin sulautumishetken varat, velat ja varaukset on yhdistelty vastaanottaneen osuuspankin taseeseen kirjanpitoarvostaan. Sulautumishetken oman pääoman erät - vastaten nettovarojen ja sulautumisvastikkeen erotusta - on merkitty vastaanottaneen osuuspankin sidotun ja vapaan oman pääoman tileille siten, ettei sulautuneen ja vastaanottaneen osuuspankin sulautumista edeltäneiden sidottujen ja vapaiden omien pääomien yhteismäärät jatkuvuusperiaatteen mukaisesti ole muuttuneet sulautumisen seurauksena.

Keski-Suomen Osuuspankin viralliseen tuloslaskelmaan sisältyy sulautuneen Pihtiputaan Osuuspankin tulos sulautumisen jälkeiseltä ajalta 1.11. – 31.12.2019. Ennen sulautumista kertynyt sulautuneen pankin tulos esitetään vastaanottaneen pankin kertyneissä voittovaroissa.

Tasekirjaan sisältyy tilinpäätöksen lisäksi myös Pro Forma tilinpäätöslukuja. Pro forma lukuja ei ole tilintarkastettu. Toimintakertomuksessa on vertailukelpoisuuden parantamiseksi käytetty Pro Forma lukuja vertailutietoina sekä kaikissa tuloslaskelmaa kuvaavissa tiedoissa. Toimintakertomuksen tunnusluvut on esitetty Pro Forma tiedoin. Pro Forma tuloslaskelmaan on sisällytetty sulautuneen osuuspankin tuloslaskelmaerät koko tilikaudelta 1.1. – 31.12.2019. Pro Forma tuloslaskelman ja taseen vertailutilikaudelle on sisällytetty myös sulautuneen osuuspankin tuloslaskelma- ja tase-erät.

1.5 YHDISTELYPERIAATTEET

1.5.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osuuspankin konsernin muodostaa emo-osuuspankki ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryritysten tilinpäätökset yhdistellään hankintamenetelmällä. Osakkuusyritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20 – 50 prosenttia yrityksen äänivallasta, tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa.

Merkitykseltään vähäiset tytär- ja osakkuusyritykset jätetään yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Tällaisia ovat tytär- ja osakkuusyritykset, joiden taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti emoyrityksen taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa. Jos konsernin tällaisen tytär- tai osakkuusyrityksen taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyritysten taseiden loppusummien kanssa on vähintään viisi prosenttia konsernitaseen loppusummasta, yhdistellään se konsernitilinpäätökseen.

Tilikauden aikana hankitut tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään myyntihetkeen asti.

1.5.2 Konsolidointi

Tytäryritysten hankintamenot eliminoidaan hankintahetken taseen mukaisia omia pääomia vastaan. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai alittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konserniliikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konserniliikearvo poistetaan pääsääntöisesti viiden vuoden kuluessa suunnitelman mukaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vähemmistön osuus erotetaan tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eränään tuloslaskelmassa ja taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä.

Osakkuusyrityksistä konsernituloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta ja esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rivillä Osuus osakkuusyritysten tuloksesta. Tuloksessa huomioidaan myös osakkuusyritysten poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos laskennallisella verovelalla vähennettynä. Konsernitaseessa osakkuusyritysten hankintameno ja konsernin edellisen tilikauden tulokseen ja tilikauden tulokseen lisätään tai vähennetään konsernin osuus hankinnan jälkeisistä muutoksista nettovarallisuudesta.

Konserniin kuuluva kiinteistöyhtiö voi jättää erillistilinpäätöksessään tekemättä suunnitelman mukaiset poistot. Konsernitilinpäätöksessä poistot oikaistaan suunnitelman mukaisiksi.

1.6 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.6.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

- a) ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon
- b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.6.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.6.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat.

1.6.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta

kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetty luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan Bloombergin SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täytyykö SPPI-määritys.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

1.6.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai- tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman

pääoman ehtoista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista.

1.6.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Tällöin heikentyneestä maksukyvystä joudutaan antamaan myönnytys lainaehtoihin – esimerkiksi lyhennysvapaa – rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.6.4 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksetettuun hankintameno arvoistettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

- a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue;
- b) rahan aika-arvoa ja
- c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.6.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun on todennäköistä, ettei asiakas maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti ilman, että Osuuspankki turvautuu toimiin (esim. vakuuden realisointiin), tai viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää. Tämän jälkeen maksukäyttäytymisen luokka palautuu 6 kuukauden viiveellä.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojousto pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki järkevä ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- yritysasiakkailla. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.6.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.6.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne

kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä alla kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetypistä, toimialasta (yritykset) ja vakuustypistä. Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennenaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.6.4.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysvastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalytiikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingsitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan,

markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu ”terveeksi” vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.6.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa kahta toisistaan erillistä mallia. Ensisijaisena mallina käytetään Bloombergin mallia. Bloombergin malli ei kuitenkaan tue kaikkia joukkovelkakirjoja, joten niille joukkovelkakirjalainoille, joita Bloombergin malli ei ECL:n kullakin määrittäyshetkellä tue, käytetään OP:n omaa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

1.6.4.3.1 Bloombergin malli

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaavalla $PD \times LGD \times EAD$ kaikille portfolioille ostoeräkohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) pohjana käytetään pörssinoteerattujen yhtiöiden tapauksessa Mertonin distance-to-default (DD) -mallia, jonka antama tulos muunnetaan PD-arvoksi mallin historiallisen toteuman perusteella. Lukua oikaistaan yhtiöiden tilinpäätöstiedoista poimituilla taseen vahvuutta, likviditeettiriskiä ja tuloksentekokykyä kuvaavilla tunnusluvuilla. Näitä tunnuslukuja puolestaan on normalisoitu taseen ulkopuolisten erien arvioidun vaikutuksen mukaan.

Yksityisten yhtiöiden tapauksessa PD-mallinnus perustuu yhtiön saatavilla olevista tilinpäätöstiedoista kerättyihin tunnuslukuihin ja sektorille mallinnettuun keskimääräiseen riskiin.

Maksukyvyttömyyden määritelmä on yhtenevä kansainvälisten valvojen edellyttämän maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa ja käsittää konkurssit, maksujen suorittamatta jättämisen, ongelmalliset uudelleenjärjestelyt ja valtion pakkolunastukset.

LGD-mallin toipumisosuus perustuu maksukyvyttömyiden saamisten historiallisiin toipumisosuuksiin. Toipumisosuus määritellään maksukyvyttömän saamisen kauppahinnasta, ja siinä huomioidaan etuoikeus maksuihin, liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus, toimialan luonne, suhdannesykli, vakuustyyppi, alue jne.

OP Ryhmän sisäisille saamistodistuksille ei muodostu odotettavissa olevaa luottotappiota, koska OP Ryhmän sisäisten saamistodistusten PD on nolla.

1.6.4.3.2 Luottoluokitustietoihin pohjautuva malli

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD -ja LGD-komponenttien välillä.

1.6.4.3.3 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Molemmissa laskentamalleissa luottoriskin merkittävä lisääntyminen todetaan yhdenmukaisin kriteerein, samoin siirrot vaiheeseen 3.

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitajousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.6.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi valmiusluottoihin, kuten luottokortteihin ja luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankillä on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.6.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankillä ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.6.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

1.6.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.6.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös velvoitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.6.7 Pitkäaikaissästämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämisstilille. Jos säästövarat jätetään säästämisstilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämisstililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämisstilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämisstilä veloittaen.

1.6.8 Johdannaisopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaisopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaisopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaisopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvomuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaisopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaisopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.6.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.6.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset –ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.6.8.3 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaistrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvostustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvostustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaissopimukset.

1.6.8.4 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksoitettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.7 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.8 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssveja. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.9 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAA KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteyksyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintameno, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintameno. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.10 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintameno. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.11.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.11.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävät markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

Konsernitilinpäätöksessä vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä ja niihin kohdistuvat tuotot esitetään tuloslaskelman erässä Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut erässä Liiketoiminnan muut kulut.

1.11.2.1 Arvonorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonomääritysmenetelmät

Arvonorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Arvonorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.11.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.11.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoa ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.12 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä tai muita vuokrasopimuksia ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.13 VUOKRASOPIMUKSET KONSERNITILINPÄÄTÖKSESSÄ 2019

Osuuspankki- konserni on soveltanut 1.1.2019 lähtien IFRS 16 Vuokrasopimukset – standardia.

Kyseessä on IFRS 16 mukaisesti käsiteltävä vuokrasopimus, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät kaikilta osin

- sopimus perustuu yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan niin, että Osuuspankki-konserniin kuuluvilla yhtiöillä tai sen työntekijöillä on oikeus päättää omaisuuserän käytöstä koko vuokratuotoksen aikana silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaalla tai sen konserniin kuuluvilla yhtiöillä on päätäntävalta kohteen käytöstä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana
- sopimuksella sovitaan oikeuksista ja velvollisuuksista ja niihin liittyvistä maksuista

- sopimuksella yksilöity omaisuuserä on vain Osuuspankki- konserniin kuuluvien yhtiöiden ja työntekijöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaan tai sen konserniin kuuluvien yhtiöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana

1.13.1 Osuuspankki-konserni vuokralle ottajana

Vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. Vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen vuokrasopimuksia. Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa sekä niiden korkokulut tuloslaskelman korkokuluissa.

Osuuspankki määrittelee vuokralle otettujen sopimusten vuokra-ajaksi:

- sopimuksen kiinteän keston, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota tai
- johdon arvion mukaan korkeintaan kolme vuotta, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Jos sopimus on ensin kiinteä ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassaolevana kuten edellä kuvattiin, on vuokra-aika näiden yhdistelmä. Kun tällainen sopimus on irtisanottu, vuokra-ajaksi määritellään irtisanomisaika. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että toimitiloissa ollaan pidempään, koska toimitilasopimusten kohteet ovat sijainniltaan keskeisiä eikä vastaavia korvaavia tiloja ole välttämättä saatavilla.
- vuokralle antajan irtisanomisajan, jos kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva muu kuin toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Sopimuksen vuokra-aikaa jatketaan aina irtisanomiskauden päätyttyä uudella irtisanomisajalla, ellei sopimusta ole irtisanottu. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty pidemmäksi ajaksi, koska tällaisten sopimusten jatkuva päättäminen ja uusiminen ei olisi taloudellisesti kannattavaa.
- tai vuokrakohteen käyttöä, jos se on lyhempi kuin edellä mainitut vuokra-ajat.

Vuokrasopimusvelan laskennassa osuuspankki käyttää yleensä vuokralle ottajan lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään OP Ryhmän keskuspankin noteeraamaa korkoa, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille.

Osuuspankki soveltaa vuokralle ottajalle sallittuja kirjaamista koskevia helpotuksia. Arvoltaan vähäisistä ja lyhytaikaisista vuokrasopimuksista tilikauden kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Näihin vuokrasopimuksiin sisältyy kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia ja pienempiä koneita ja laitteita sekä kertaluonteisesti vuokrattuja koneita ja laitteita.

1.13.2 Osuuspankki- konserni vuokralle antajana

Osuuspankki- konserni luokittelee vuokralle annetut hyödykkeet sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on operatiivinen vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana. Osuuspankilla ei ole rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia.

Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan tasapoistoin vuokra-ajan kuluessa. Vuokratuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, ja ne kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokralle annettujen sopimusten vuokra-ajaksi määritetään sopimuksessa määritetty kiinteä kesto, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota.

1.14 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.15 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitylanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.16 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Konserniyritysten erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan. Veroperusteisten varausten määrä ja niiden muutos eivät kuvaa osuuspankin ennakoituja riskejä.

Konsernitaseessa veroperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konsernituloslaskelmassa niiden muutos merkitään jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

1.17 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.17.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP- Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään vuoden 2019 ja vertailuvuoden 2018 tuloslaskelmien henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.17.2 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.17.3 Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.18 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakkoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

Konsernin tuloslaskelmaan merkittävä laskennallisen veron muutos muodostuu tilinpäätössiirtoihin, yhdistelytoimenpiteisiin ja konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvista eristä.

1.19 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.20 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuussitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.21 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.21.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.21.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.21.3 Rahoitusvakausviraston hallintomaksu

Rahoitusvakausviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.21.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.21.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.22 IFRS 16 -STANDARDIN KÄYTTÖÖNOTTO 1.1.2019 KONSERNITILINPÄÄTÖKSESSÄ

Osuuspankki otti konsernitilinpäätöksessä käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, jonka mukaan vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja

vuokrasopimusvelaksi. Lähes kaikki vuokralle ottajan vuokrasopimukset kirjattiin taseeseen kun ne aiemmin esitettiin taseen ulkopuolisina vastuina. Osuuspankki sovelsi siirtymässä rajoitetusti takautuvaa menetelmää, ja täten se ei oikaissut vertailuvuoden tietoja. Osuuspankki kirjasi käyttöönotossa 1.1.2019 3.847.136,72 euron käyttöoikeusomaisuuserän ja 3.780.832,40 euron vuokrasopimusvelan taseeseensa. Vuokralle antajan kirjanpitokäsittely pysyi olennaisilta osin aiemman mukaisena.

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Kiinteistöt
- 22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 23 Muut varat
- 24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 27 Muut velat
- 28 Pakolliset varaukset
- 29 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 31 Oma pääoma
- 32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019
- 34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019
- 34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019
- 34c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

Muut liitetiedot

- 35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019
- 36 Eläkevastuut
- 37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019
- 42 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 43 Notariaattitoiminta
- 44 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019
- 45 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamisista luottolaitoksilta	2 759 390,90	2 583 537,82	2 759 390,90	2 583 537,82
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	22 569 233,84	22 683 855,34	22 648 769,50	22 760 443,50
Saamistodistuksista	4 041,25	456,45	4 041,25	456,45
Johdannaissopimuksista	1 275 876,69	1 414 982,84	1 275 876,69	1 414 982,84
josta rahavirran suojaus	2 429 267,01	2 421 812,41	2 429 267,01	2 421 812,41
Muut korkotuotot	5 860,70	2 349,88	5 860,70	2 349,88
Yhteensä	26 614 403,38	26 685 182,33	26 693 939,04	26 761 770,49
josta korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatusta rahoitusvaroista	71 346,78	46 236,36	71 346,78	46 235,53

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Veloista luottolaitoksille	-536 917,91	-194 939,56	-536 917,91	-194 939,56
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	2 306 187,03	2 213 672,23	2 305 908,39	2 213 672,23
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa				
pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimuksista	21 356,81			
Muut korkokulut	173,76	603,15	173,76	603,15
Yhteensä	1 790 799,69	2 019 335,82	1 769 164,24	2 019 335,82

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

	2019		2018	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Korkotuotot	79 535,66		76 588,16	
Korkokulut				

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2019	2018
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvon alentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Osingot ja osuuspääoman korot				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	116 460,94	0,00	116 460,94	62 452,32
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	116 460,94	0,00	116 460,94	62 452,32
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut	9 671 244,00	9 733 696,32	9 671 244,00	9 671 244,00
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Omistusyhteisyyksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	9 787 704,94	9 733 696,32	9 787 704,94	9 733 696,32

5. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Luotonannosta	2 877 319,25	3 205 058,70	2 877 319,25	3 205 058,70
Talletuksista	45 915,33	83 352,59	45 915,33	84 096,83
Maksuliikenteestä	7 617 709,55	6 916 212,10	7 617 709,55	6 916 212,10
Rahastoista	1 674 441,44	1 661 098,65	1 674 441,44	1 661 098,65
Omaisuuksienhoidosta	1 477 390,90	1 547 507,01	1 477 390,90	1 547 507,01
Lainopillisisistä tehtävistä	341 716,18	486 433,31	341 716,18	486 433,31
Arvopaperinvälityksestä	135 372,63	188 264,10	135 372,63	188 264,10
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutusten välityksestä	4 032 293,24	4 096 169,38	4 032 293,24	4 096 169,38
Takauksista	231 096,14	313 071,75	231 096,14	313 071,75
Muut	385 063,16	-141 937,01	385 063,16	-141 937,01
Yhteensä	18 818 317,82	18 355 230,58	18 818 317,82	18 355 974,82

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Maksetut toimitusmaksut	1 326 275,63	1 108 953,69	1 326 275,63	1 108 953,69
Muut	998 472,15	773 630,78	998 472,15	773 630,78
Yhteensä	2 324 747,78	1 882 584,47	2 324 747,78	1 882 584,47

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamistodistuksista	0,00	-5 315,18	0,00	-5 315,18
Osakkeista ja osuuksista	5,77	29 519,87	5,77	29 519,87
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	5,77	24 204,69	5,77	24 204,69
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvopaperikaupan muut tuotot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Korkotuotot				
Johdannaisten nettotuotot	-6 433,94	-65 348,23	-6 433,94	-65 348,23
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-6 428,17	-41 143,54	-6 428,17	-41 143,54
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-12,25	-19,04	-12,25	-19,04
Kaikki yhteensä	-6 440,42	-41 162,58	-6 440,42	-41 162,58

7. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suojausinstrumenttien nettotulos	-4 595 586,01	-3 468 716,28	-4 595 586,01	-3 468 716,28
Suojauskohteiden nettotulos	4 595 586,01	3 468 716,28	4 595 586,01	3 468 716,28
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokra- ja osinkotuotot	1 951 259,87	2 218 275,68	1 955 161,44	2 192 605,53
Muut tuotot	100,00	40,32	100,00	40,32
Myyntivoitot	0,00	290 864,55	0,00	290 864,55
Vuokratulot	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-548 815,08	-551 100,45	-1 026,00	-5 018,43
Myyntitappiot	-2 691,93	-1 194 090,84	-2 691,93	-1 194 090,84
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	0,00	264 414,47	0,00	264 414,47
Muut kulut	-959 511,86	-1 342 099,42	-1 115 874,12	-1 368 145,33
Yhteensä	440 341,00	-313 695,69	835 669,39	180 670,27

9. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	133 362,12	278 580,26	199 844,16	345 062,30
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	432 530,35	175 682,07	425 708,74	175 682,08
Yhteensä	565 892,47	454 262,33	625 552,90	520 744,38

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	975 302,97	447 690,92	202 780,17	295 600,13
Arvonalentumiset		342 287,30	0,00	342 287,30
Yhteensä	975 302,97	789 978,22	202 780,17	637 887,43

11. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratulot	519 163,95	673 772,69	1 225 787,27	687 452,69
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	703 801,03	905 143,77	853 912,37	1 077 518,15
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	873 906,83	0,00	873 906,83
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 736 735,71	2 939 401,31	2 711 115,78	2 939 401,31
Yhteensä	3 959 700,69	5 392 224,60	4 790 815,42	5 578 278,98

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2019

Konserni

Odottettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista
Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
Muista
Yhteensä

Odottettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-763 237,27	-763 237,27
-83,57	-39 379,69	-39 463,26
0,00	0,00	0,00
1 450 424,32	0,00	1 450 424,32
0,00	-37 060,50	-37 060,50
1 450 340,75	-839 677,46	610 663,29
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 450 340,75	-839 677,46	610 663,29

2019

Pankki

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-763 237,27	-763 237,27
-83,57	-39 379,69	-39 463,26
		0,00
1 450 424,32		1 450 424,32
	-37 060,50	-37 060,50
1 450 340,75	-839 677,46	610 663,29
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 450 340,75	-839 677,46	610 663,29

2018

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
725 407,24	0,00	725 407,24
0,00	-129 000,35	-129 000,35
0,00	0,00	0,00
2 237 301,16	0,00	2 237 301,16
0,00	-32 508,91	-32 508,91
2 962 708,40	-161 509,26	2 801 199,14
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
2 962 708,40	-161 509,26	2 801 199,14

2018

Pankki

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
725 407,24	0,00	725 407,24
0,00	-129 000,35	-129 000,35
		0,00
2 237 301,16		2 237 301,16
	-32 508,91	-32 508,91
2 962 708,40	-161 509,26	2 801 199,14
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
2 962 708,40	-161 509,26	2 801 199,14

13. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	18 577 569,51	2 235 826,43	18 577 569,51	2 235 826,43
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	18 577 569,51	2 235 826,43	18 577 569,51	2 235 826,43
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	614 914 006,36	614 825 207,96	614 914 006,36	614 825 207,96
Muut	5,00	0,00	5,00	0,00
Yhteensä	614 914 011,36	614 825 207,96	614 914 011,36	614 825 207,96
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	633 491 580,87	617 061 034,39	633 491 580,87	617 061 034,39
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Konserni			
	Tappioita koskeva vähennyserä		Tappioita koskeva vähennyserä
31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain			
Yritykset ja asuntoyhteisöt	472 525 410,43	9 868 929,96	469 743 339,28
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	36 925,08	8,19	96 091,91
Julkisyhteisöt	34 110 721,32	4 713,57	35 497 641,73
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	33 046 194,36	242 166,78	32 802 367,79
Kotitaloudet	1 559 135 757,94	1 555 964,06	1 420 994 406,87
Ulkomaat	96 476,57	5,59	68 848,24
Yhteensä	2 098 951 485,70	11 671 788,15	1 959 202 695,82
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00

Pankki

Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain			
	Tappioita koskeva vähennyserä		Tappioita koskeva vähennyserä
31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Yritykset ja asuntoyhteisöt	482 845 484,08	9868929,96	480 063 412,93
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	36 925,08	8,19	96 091,91
Julkisyhteisöt	34 110 721,32	4713,57	35 497 641,73
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	33 046 194,36	242166,78	32 802 367,79
Kotitaloudet	1 559 135 757,94	1555964,06	1 420 994 406,87
Ulkomaat	96 476,57	5,59	68 848,24
Yhteensä	2 109 271 559,35	11 671 788,15	1 969 522 769,47
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00

15. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

16. Saamistodistukset

Konserni

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019

	31.12.2019		31.12.2018	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodis- tukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00

[illegible]

Konserni

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotoslovaikeutus yhteensä

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
289 141,65	1 642 871,49	10 310 491,69	12 242 504,83
2 125,99	32 126,92	255 442,80	289 695,71
-10 252,44	116 791,30	0,00	106 538,86
-49 488,37	0,00	52 141,68	2 653,31
7 348,22	-83 216,53	0,00	-75 868,31
0,00	-1 252 295,74	1 449 540,41	197 244,67
0,00	379 780,15	-459 837,81	-80 057,66
954,93	0,00	-102 331,84	-101 376,91
97 783,86	63 700,69	77 601,53	239 086,08
-25 658,48	-20 876,27	-84 667,53	-131 202,28
-34 732,76	-47 758,92	-462 684,06	-545 175,74
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-26,26	-429 593,11	-429 619,37
0,00	0,00	0,00	0,00
-14 045,04	-843 901,58	40 169,27	-817 777,35

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019

277 222,60	831 096,83	10 606 103,76	11 714 423,19
------------	------------	---------------	---------------

2019

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019 sulautuneet pankit

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
289 141,65	1 642 871,49	10 310 491,69	12 242 504,83
2 125,99	32 126,92	255 442,80	289 695,71
-10 252,44	116 791,30	0,00	106 538,86
-49 488,37	0,00	52 141,68	2 653,31
7 348,22	-83 216,53	0,00	-75 868,31
0,00	-1 252 295,74	1 449 540,41	197 244,67
0,00	379 780,15	-459 837,81	-80 057,66
954,93	0,00	-102 331,84	-101 376,91
97 783,86	63 700,69	77 601,53	239 086,08
-25 658,48	-20 876,27	-84 667,53	-131 202,28
-34 732,76	-47 758,92	-462 684,06	-545 175,74
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-26,26	-429 593,11	-429 619,37
0,00	0,00	0,00	0,00
-14 045,04	-843 901,58	40 169,27	-817 777,35
277 222,60	831 096,83	10 606 103,76	11 714 423,19

2018

Konserni

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
379 210,35	652 410,09	10 614 617,96	11 646 238,40
-18 469,92	172 994,49	0,00	154 524,57
-3 617,10	0,00	173 032,13	169 415,03
20 151,52	-210 401,65	0,00	-190 250,13
0,00	-14 771,57	1 169 165,71	1 154 394,14
0,00	21 199,30	-351 510,94	-330 311,64
1 436,98	0,00	-78 441,35	-77 004,37
127 062,66	1 192 079,47	1 127 379,07	2 446 521,20
-202 802,76	-36 794,95	-154 257,73	-393 855,44
-13 830,08	-133 843,69	-426 930,91	-574 604,68
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-1 762 562,25	-1 762 562,25
0,00	0,00	0,00	0,00
-90 068,70	990 461,40	-304 126,27	596 266,43
289 141,65	1 642 871,49	10 310 491,69	12 242 504,83

2018

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimethodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
379 210,35	652 410,09	10 614 617,96	11 646 238,40
-18 469,92	172 994,49		154 524,57
-3 617,10		173 032,13	169 415,03
20 151,52	-210 401,65		-190 250,13
0,00	-14 771,57	1 169 165,71	1 154 394,14
0,00	21 199,30	-351 510,94	-330 311,64
1 436,98		-78 441,35	-77 004,37
127 062,66	1 192 079,47	1 127 379,07	2 446 521,20
-202 802,76	-36 794,95	-154 257,73	-393 855,44
-13 830,08	-133 843,69	-426 930,91	-574 604,68
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-1 762 562,25	-1 762 562,25
0,00	0,00	0,00	0,00
-90 068,70	990 461,40	-304 126,27	596 266,43
289 141,65	1 642 871,49	10 310 491,69	12 242 504,83

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2019

Konserni

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyssyötösakkeet

Tytäryrityssakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	233 424 534,92	233 424 534,92	0,00
	0,00	0,00	0,00
	178 090,43	178 090,43	0,00
0,00	233 602 625,35	233 602 625,35	0,00

Pankki

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyssyötösakkeet

Tytäryrityssakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	233 424 131,27	233 424 131,27	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	178 090,43	178 090,43	0,00
0,00	233 602 221,70	233 602 221,70	0,00

19. Johdannaisopimukset

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehty johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	694 462 234,89	7 996 247,02	10 808 807,06
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	95 359 103,12	0,00	4 347 742,33
Ostetut	95 359 103,12	0,00	4 347 742,33
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	599 103 131,77	7 996 247,02	6 461 064,73
josta rahavirran suojaus	298 190 000,00	7 996 247,02	125 371,85
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		7 996 247,02	10 808 807,06

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	390 955 631,65	111 713 428,80	191 793 174,44	0,00	694 462 234,89
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	42 499,88	49 813 428,80	45 503 174,44	0,00	95 359 103,12
Ostetut	42 499,88	49 813 428,80	45 503 174,44	0,00	95 359 103,12
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	390 913 131,77	61 900 000,00	146 290 000,00	0,00	599 103 131,77
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki**Suojaamistarkoituksessa tehty johdannaispöytäkirjat 31.12.2019****Korkojohdannaiset**

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
694 462 234,89	7 996 247,02	10 808 807,06
95 359 103,12	0,00	4 347 742,33
95 359 103,12	0,00	4 347 742,33
599 103 131,77	7 996 247,02	6 461 064,73
298 190 000,00	7 996 247,02	125 371,85
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	7 996 247,02	10 808 807,06

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

Muut swap sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
390 955 631,65	111 713 428,80	191 793 174,44	0,00	694 462 234,89
				0,00
42 499,88	49 813 428,80	45 503 174,44	0,00	95 359 103,12
42 499,88	49 813 428,80	45 503 174,44	0,00	95 359 103,12
				0,00
390 913 131,77	61 900 000,00	146 290 000,00	0,00	599 103 131,77
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehty johdannaissovimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	472 010 751,40	3 099 078,79	3 129 003,95
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset	472 010 751,40	3 099 078,79	3 129 003,95
josta rahavirran suojaus	257 290 000,00	3 099 078,79	324 752,38
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		3 099 078,79	3 129 003,95

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	254 720 751,40	140 000 000,00	77 290 000,00	0,00	472 010 751,40
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset	254 720 751,40	140 000 000,00	77 290 000,00	0,00	472 010 751,40
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtotosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Ostetut	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosisopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	3 088 248,51

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Ostetut	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihotosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosisopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehtyt johdannaissopimukset 31.12.2018

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihotosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihotosopimukset

Osakejohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
472 010 751,40	3 099 078,79	3 129 003,95
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
472 010 751,40	3 099 078,79	3 129 003,95
257 290 000,00	3 099 078,79	324 752,38
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	3 099 078,79	3 129 003,95

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	254 720 751,40	140 000 000,00	77 290 000,00	0,00	472 010 751,40
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	254 720 751,40	140 000 000,00	77 290 000,00	0,00	472 010 751,40
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Ostetut	94 980 860,41	0,00	3 088 248,51
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	3 088 248,51

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Ostetut	456 586,25	42 898 319,88	51 625 954,28	0,00	94 980 860,41
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ICT- menot	438 462,88	0,00	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	97 593,00	129 816,00	536 055,88	129 816,00
Yhteensä	536 055,88	129 816,00	536 055,88	129 816,00

Osakkuusyrittäksistä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2019

Osakkuusyrittäksistä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä		euroa
Osakkuusyrittäksistä johtuvan konsernireservin vielä tulouttamatta oleva määrä		euroa

Osakkuusyrittäksistä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

21. Kiinteistöt

31.12.2019

Konserni**Kiinteistöomistukset**

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
674 261,88	339 645,22	2 128,92
3 199 761,95	10 064 653,98	17 108 000,00
573 170,47	1 738 949,34	2 167 354,19
4 447 194,30	12 143 248,54	19 277 483,11

Pankki**Kiinteistöomistukset**

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
509 719,72	2 128,92	2 128,92
266 615,00	0,00	0,00
4 590 166,02	6 803 591,92	19 275 354,19
5 366 500,74	6 805 720,84	19 277 483,11

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana**Konserni****Hankintameno tilikauden alussa**

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa

+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus omaisuuserät
383 214,57	23 571 914,00	10 907 626,65	2 269 918,96	3 847 136,72
444 588,89	96 017,80	88 942,59	34 171,16	
0,00	-387 895,90	-300 452,94	-30 516,04	-758 104,75
0,00	0,00	0,00	0,00	
-38 349,01	-560 109,07	-191 781,69	-128 028,16	-654 389,13
0,00	-70 256,01	-162 747,00	0,00	
0,00	376 416,02	227 866,52	18 041,64	
-253 398,57	-7 705 082,19	-5 423 716,23	-1 691 190,78	
0,00	-3 177 756,11	-698 543,60	0,00	
0,00	1 106 696,74	3 690 695,67	0,00	
0,00	-1 106 696,74	-3 690 695,67	0,00	
536 055,88	12 143 248,54	4 447 194,30	472 396,78	2 434 642,84

Pankki**Hankintameno tilikauden alussa**

Hankintameno tilik. alussa, sulautuneet pankit

+ lisäykset tilikautena

Lisäykset tilikautena, sulautuneet pankit

- vähennykset tilikautena

Vähennykset tilikautena, sulautuneet pankit

+/- siirrot erien välillä

siirrot erien välillä, sulautuneet pankit

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

tilik. suunnitelmapoistot, sulautuneet pankit

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

tilik. arvonal., sulautuneet pankit

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

vähennysten ja siirtojen poistot, sulautuneet pankit

- kertyneet poistot tilikauden alussa

kertyneet poistot tilik. alussa, sulautuneet pankit

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
383 214,57	9 360 534,33	8 059 113,46	1 454 837,99
0,00	1 147 167,34	2 133 827,23	45 906,94
444 588,89	0,00	0,00	34 171,16
0,00	0,00	4 340,00	0,00
0,00	-5 201,88	0,00	0,00
0,00	-376 416,02	-295 208,45	-18 231,64
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
-38 349,01	-1 026,00	-37 305,00	-127 126,16
0,00	-5 134,00	-37 558,00	-902,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-70 256,01	-162 747,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	376 416,02	227 866,52	18 041,64
-253 398,57	-13 029,44	-2 478 506,06	-912 965,94
0,00	-429 577,39	-1 348 778,36	-21 335,21
0,00	-2 798 135,64	-495 412,89	0,00

KESKI-SUOMEN OP KONSERNI

508984

kertyneet arvonal tilik alussa. , sulautuneet pankit	0,00	-379 620,47	-203 130,71	0,00
+ kertyneet arvonkorotukset tilik. alussa	0,00	1 106 696,74	3 690 695,67	0,00
kertyneet arvonn tilik alussa. , sulautuneet pankit	0,00	0,00	0,00	0,00
+/- tilikauden arvonkorotukset/peruutukset	0,00	-1 106 696,74	-3 690 695,67	0,00
tilik.arvonkorotukset ja peruutukset. ,sulautuneet par	0,00	0,00	0,00	0,00
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	536 055,88	6 805 720,84	5 366 500,74	472 396,78

23. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	33 109,10	3 167,31	33 109,10	3 167,31
Muut	2 392 266,74	2 259 957,85	2 383 913,30	2 252 677,56
Yhteensä	2 425 375,84	2 263 125,16	2 417 022,40	2 255 844,87

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korot				
Korkosaamiset	3 737 239,80	3 745 463,84	3 803 721,84	3 745 463,84
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 737 239,80	3 745 463,84	3 803 721,84	3 745 463,84
Muut				
Muut maksetut ennakomaksut	11 261,71	31 517,38	11 261,71	31 517,38
Muut siirtosaamiset	334 753,14	851 239,43	323 496,30	859 779,31
Yhteensä	346 014,85	882 756,81	334 758,01	891 296,69
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	4 083 254,65	4 628 220,65	4 138 479,85	4 636 760,53

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2019

Konserni**Jaksotuseroista**

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	327 809,44
Laskennalliset verovelat	5 274,51
Netto	322 534,93

Muista väliaikaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	0,00
Laskennalliset verovelat	1 574 175,03
Netto	-1 574 175,03

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	17 782 058,77
	9 567,88
322 534,93	0,00
1 704,21	
0,00	1 574 175,03
324 239,14	19 365 801,68

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	905 458,47
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	3 436,05
Konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvat	-426,17
Yhteensä	908 468,35

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on 67 530 928,50 euroa.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatusta eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muista väliaikaisista eroista johtuvina laskennallisina veroina esitetään IFRS 16- standardin soveltamisesta 1.1.2019 ja IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

0,00

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

0,00

Pankki

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
327 809,44	5 274,51	322 534,93
0,00	1 574 175,03	-1 574 175,03
327 809,44	1 579 449,55	-1 251 640,10

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat omaan pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9- siirtymästä 1.1.2019 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

0,00

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

0,00

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
0,02	0,00	0,02
88 910 293,83	17 782 058,77	71 128 235,06
88 910 293,85	17 782 058,77	71 128 235,08

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat**Konserni**

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	55 862,05	1 818 469,87	55 862,05	1 818 469,87
Vuokrasopimusvelat	2 444 280,37			
Muut	2 489 135,80	2 045 033,72	2 446 445,56	1 956 962,46
Yhteensä	4 989 278,22	3 863 503,59	2 502 307,61	3 775 432,33

28. Pakolliset varaukset

31.12.2019

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					427 011,72	427 011,72
+ varausten lisäys					23 396,30	23 396,30
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset					99 204,26	99 204,26
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	351 203,76	351 203,76

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					427 011,72	427 011,72
+ varausten lisäys					23 396,30	23 396,30
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					99 204,26	99 204,26
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	351 203,76	351 203,76

29. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	2 584 129,69	2 437 571,38	2 584 129,69	2 437 571,38
Saadut korkoennakot	21 849,38	21 171,89	21 849,38	21 171,89
Yhteensä	2 605 979,07	2 458 743,27	2 605 979,07	2 458 743,27

Muut

Muut saadut ennakomaksut	1 652 627,85	165,84	1 652 627,85	165,84
Muut siirtovelat	9 285 661,07	7 901 643,67	9 245 023,27	7 839 175,34
Yhteensä	10 938 288,92	7 901 809,51	10 897 651,12	7 839 341,18

Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä

13 544 267,99	10 360 552,78	13 503 630,19	10 298 084,45
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Konserni****Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2019

0,00
0,00
0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

Pankki**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2019

0,00
0,00
0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

31. Oma pääoma

Konserni

Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopus
	353 797 333,65	44 300 429,49	-17 165 371,69	-16 800,00	380 915 591,45
Osuuspääoma	120 769 255,58	9 502 500,00	-7 697 800,00	-16 800,00	122 557 155,58
Jäsenosuudet	4 536 555,58	825 700,00	-172 200,00	0,00	5 190 055,58
Tuotto-osuudet	116 232 700,00	8 676 800,00	-7 525 600,00	-16 800,00	117 367 100,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	13 344 559,08	6 199 121,63	-1 019 309,79	0,00	18 524 370,92
Vararahasto	11 125 097,97	1 102 572,87	0,00		12 227 670,84
Käyvän arvon rahasto	2 219 461,11	5 096 548,76	-1 019 309,79		6 296 700,08
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	10 131 962,28	69 803,24			10 201 765,52
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	209 551 556,71	9 929 243,05	-8 448 261,90		211 032 537,86
Tilikauden voitto tai tappio		18 599 761,57	0,00		18 599 761,57
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00				0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 219 461,11	5 096 548,76	1 019 309,79	0,00	6 296 700,08
Rahavirran suojaus	2 774 326,41	5 096 548,76	0,00	0,00	7 870 875,17
lask. verot	-554 865,30	0,00	1 019 309,79		-1 574 175,09
Yhteensä	2 219 461,11	5 096 548,76	1 019 309,79	0,00	6 296 700,08

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopus
Oma pääoma yhteensä	292 940 355,59	39 572 110,13	-17 081 371,69	-16 800,00	315 414 294,03
Osuuspääoma	123 869 800,00	9 502 500,00	-7 697 800,00	-16 800,00	125 657 700,00
Jäsenosuudet	7 637 100,00	825 700,00	-172 200,00	0,00	8 290 600,00
Tuotto-osuudet	116 232 700,00	8 676 800,00	-7 525 600,00	-16 800,00	117 367 100,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	13 344 559,08	6 199 121,63	-1 019 309,79	0,00	18 524 370,92
Vararahasto	11 125 097,97	1 102 572,87	0,00	0,00	12 227 670,84
Käyvän arvon rahasto	2 219 461,11	5 096 548,76	-1 019 309,79		6 296 700,08
Sääntöjen muk. rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vapaat rahastot	10 131 962,29	69 803,23	0,00	0,00	10 201 765,52
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	145 594 034,22	8 407 457,78	-8 364 261,90	0,00	145 637 230,10
Tilikauden voitto tai tappio		15 393 227,49	0,00	0,00	15 393 227,49

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 219 461,11	5 096 548,76	1 019 309,79	0,00	6 296 700,08
Rahavirran suojaus	2 774 326,41	5 096 548,76	0,00	0,00	7 870 875,17
laskennalliset verot	-554 865,30	0,00	1 019 309,79		-1 574 175,09
Yhteensä	2 219 461,11	5 096 548,76	1 019 309,79	0,00	6 296 700,08

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2019**

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

Konserni	Pankki
141 081 526,50	144 182 070,92
239 834 064,95	171 232 223,11
380 915 591,45	315 414 294,03

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019

Vapaa oma pääoma

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

Konserni	Pankki
239 834 064,95	171 232 223,11
71 128 235,06	0,00
168 705 829,89	171 232 223,11

33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019**Konserni**

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
38 891 575,87	15 000 000,00	281 600 000,00	298 000 000,00	5,00
56 748 736,69	153 806 670,78	670 540 970,83	567 226 263,57	650 628 843,83
0,00	0,00	1 500 000,00	0,00	0,00
18 446 406,57	113 400 000,00	235 800 000,00	170 000 000,00	0,00
2 010 876 660,88	3 650 585,82	5 820 286,86	184 899,49	16 468 568,46
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaist talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

Pankki

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus

alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
38 891 575,87	15 000 000,00	281 600 000,00	298 000 000,00	5,00
56 748 736,69	153 806 670,78	680 861 044,48	567 226 263,57	650 628 843,83
0,00	0,00	1 500 000,00	0,00	0,00
18 446 406,57	113 400 000,00	235 800 000,00	170 000 000,00	0,00
2 011 298 872,96	3 650 585,82	5 820 286,86	184 899,49	16 468 568,46
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaist talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

34a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrityksiltä ja velat osakkuusyrityksille
Saamiset luottolaitoksilta	630 895 470,68	2 596 110,19	633 491 580,87	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 098 951 485,70	0,00	2 098 951 485,70	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis- todistukset ja muut saamistodistukset	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00	
Johdannaissopimukset	7 996 247,02	0,00	7 996 247,02	
Muu omaisuus	262 354 886,63	3 918,86	262 358 805,49	
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	0,00	537 646 406,57	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 034 406 068,04	2 594 933,47	2 037 001 001,51	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät velat	10 808 807,06	0,00	10 808 807,06	
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	37 924 078,95	2 233,54	37 926 312,49	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrityksiltä	Osakkuus- yrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	630 895 470,68	2 596 110,19	633 491 580,87		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 109 271 559,35	0,00	2 109 271 559,35	10 320 073,65	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis- todistukset ja muut saamistodistukset	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00		
Johdannaissopimukset	7 996 247,02	0,00	7 996 247,02		
Muu omaisuus	255 548 490,64	3 918,86	255 552 409,50		
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	0,00	537 646 406,57		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 034 828 280,12	2 594 933,47	2 037 423 213,59	422 212,08	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät velat	10 808 807,06	0,00	10 808 807,06		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	17 606 548,10	2 233,54	17 608 781,64		

34b. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	2 214 011,31	2 214 011,31	2 214 011,31	2 214 011,31
Saamiset luottolaitoksilta	633 491 580,87	633 491 580,87	633 491 580,87	633 491 580,87
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 098 951 485,70	2 098 951 485,70	2 109 271 559,35	2 109 271 559,35
Saamistodistukset	1 500 000,00	1 470 000,00	1 500 000,00	1 470 000,00
Osakkeet ja osuudet	233 424 534,92	233 424 534,92	233 424 131,27	233 424 131,27
Johdannaissopimukset	7 996 247,02	7 996 247,02	7 996 247,02	7 996 247,02
Yhteensä	2 977 577 859,82	2 977 547 859,82	2 987 897 529,82	2 987 867 529,82
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	537 646 406,57	537 646 406,57	537 646 406,57
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 037 001 001,51	2 037 001 001,51	2 037 423 213,59	2 037 423 213,59
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	10 808 807,06	10 808 807,06	10 808 807,06	10 808 807,06
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 585 456 215,14	2 585 456 215,14	2 585 878 427,22	2 585 878 427,22

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit**Konserni**

Saamistodistukset
 Osakkeet ja osuudet
 Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)
 Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	233 424 131,27	233 424 131,27
0,00	7 996 247,02	0,00	7 996 247,02
0,00	10 808 807,06	0,00	10 808 807,06

Pankki

Saamistodistukset
 Osakkeet ja osuudet
 Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)
 Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
			0,00
		233 424 131,27	233 424 131,27
	7 996 247,02		7 996 247,02
	10 808 807,06		10 808 807,06

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2019
 Avaava tase 1.1.2019 sulautuvat pankit
 siirrot tasoon 3
 siirrot tasosta 3
 muu muutos
 Päättävä tase 31.12.2019

224 638 128,90
8 786 002,37
0,00
0,00
0,00
233 424 131,27

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

34c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019**Konserni**

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	2 214 011,31	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	633 491 580,87	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 098 951 485,70	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	1 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	233 424 534,92	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	7 996 247,02
Yhteensä	2 736 157 077,88	233 424 534,92	0,00	0,00	7 996 247,02
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 037 001 001,51	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	10 808 807,06
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 574 647 408,08	0,00	0,00	0,00	10 808 807,06

Pankki

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	2 214 011,31	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	633 491 580,87	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 109 271 559,35	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	1 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	233 424 131,27	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	7 996 247,02
Yhteensä	2 746 477 151,53	233 424 131,27	0,00	0,00	7 996 247,02
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	537 646 406,57	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 037 423 213,59	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	10 808 807,06
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 575 069 620,16	0,00	0,00	0,00	10 808 807,06

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	416 193 621,17	416 193 621,17
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	416 193 621,17	416 193 621,17

Pankki**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	416 193 621,17	416 193 621,17
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	416 193 621,17	416 193 621,17

36. Eläkevastuut

31.12.2019

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön kautta.

Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

31.12.2019

Pankki

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

Pankki
646 560,96
1 344 748,74
0,00
1 991 309,70

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

Konserni

Osuuspankkikonsernilla ei ole olennaisia, IFRS 16 standardin mukaisia, lyhytaikaisia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia.

Taseeseen sisältyvät vuokrasopimusvelat, maturiteettijakauma**31.12.2019**

1 - 2 vuotta
2 - 3 vuotta
3 - 4 vuotta
4 - 5 vuotta
Yli 5 vuotta
Yhteensä

Konserni	
1 - 2 vuotta	1 184 780,14
2 - 3 vuotta	577 316,73
3 - 4 vuotta	321 052,15
4 - 5 vuotta	184 988,77
Yli 5 vuotta	219 168,69
Yhteensä	2 487 306,48

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Konserni****Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
annetut sitoumukset
Takaukset
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset
Arvopapereiden takaisinostositoumukset
Muut
josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	180 941 190,23	180 941 190,23
0,00	0,00	66 516 501,69	66 516 501,69
0,00	0,00	66 516 501,69	66 516 501,69
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54

Pankki**Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
annetut sitoumukset
Takaukset
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset
Arvopapereiden takaisinostositoumukset
Muut
josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	180 941 190,23	180 941 190,23
0,00	0,00	66 516 501,69	66 516 501,69
0,00	0,00	66 516 501,69	66 516 501,69
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54
0,00	0,00	114 424 688,54	114 424 688,54

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä**31.12.2019**

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2011 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2020-2028 kiinteistöinvestoinnin valmistusajankohdasta riippuen.

3 361,55
0,00
0,00
3 361,55

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri**Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2019**

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö
 Vakinainen osa-aikainen henkilöstö
 Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Konserni		Pankki	
Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
154	-11	154	-11
10	-1	10	-1
4	0	4	0
168	-12	168	-12

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2019

Hallintoneuvoston jäsenet
 Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa
 josta toimitusjohtaja Pasi Sorriille maksetut palkat ja palkkiot
 sekä luontoisedut

Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot	Palkat ja palkkiot
29 020,00	29 020,00
504 248,00	504 248,00
233 212,00	233 212,00
11 280,00	11 280,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 880,00 euroa kuukaudessa ja varapuheenjohtajalle 440,00 euroa kuukaudessa. Muille jäsenille ei makseta kuukausipalkkiota. Kaikille maksetaan kokouspalkkiota 385,00 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2200,00 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 1100,00 euroa kuukaudessa ja muille jäsenille 473,00 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 500 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Osuuspankki liittyi OP Ryhmän henkilöstörahaan vuonna 2005.

OP Ryhmän henkilöstörahaan maksettava voittopalkkioerä vuonna 2019 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisten NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%). Henkilöstörahaan tehtävän palkkiosuunnan määrä vuodelta 2019 on noin 2,3 % rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2019 kirjattiin palkkioita yhteensä 179.739,17 euroa.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät noudattavat finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimisuuteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 221.219,55 euroa

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 134.101,07 euroa.

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa lyhyen aikavälin palkitsemisesta ja henkilöstörahastosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahaston mittareissa.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkääntyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoliksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän- että lyhyen aikavälin palkkiot. Jos maksun viivästämisen euron raja ylittyy osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2019

Tilintarkastuksesta
Tilintarkastajan muut lausunnot
Veroneuvonta
Muut palvelut
Yhteensä

Konserni	Pankki
Tilintarkastus-palkkiot	Tilintarkastus-palkkiot
30 247,53	27 962,05
676,72	676,72
0,00	0,00
0,00	0,00
30 924,25	28 638,77

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2019

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	713 191,09	793 824,82	0,00	1 507 015,91	350 895,82
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	619 902,85	439 322,73	0,00	1 059 225,58	218 000,00
Yhteensä	1 333 093,94	1 233 147,55	0,00	2 566 241,49	568 895,82

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Konserni	Pankki
0,00	0,00
	0,00
	0,00
0,00	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Lähipiiriin kuulumisperuste**

Omistus
Hallinto henkilöt
Osakkuusyritys
Muut
Yhteensä

Tase-erä					Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä		
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 027 958,86	0,00	150 000,00	3 177 958,86	625 232,20	
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3 027 958,86	0,00	150 000,00	3 177 958,86	625 232,20	

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden aviopuoliset tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset. Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitoaissa tarkoitettu määräysvalta.

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samoin lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyhtiö.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisäryitykset).

41. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Jyväskylän Kauppakatu 22	100,00 %	7 393 958,65	-9,53
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Jyväskylän Kassatalo Oy	100,00 %	462 236,04	30 043,12
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	OP Koti Keski-Suomi Oy LKV	100,00 %	1 634 590,64	-281 979,78
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	As Oy Korventie 20 *)	50,00 %	79 295,14	0,00
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Koy Laukaan OP-Keskus*)	51,28 %	1 790 957,41	-26 876,36
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Koy Maaritinmutka*)	100,00 %	518 346,25	-284,48
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Koy Pihtiputaan Keskuskulma*)	78,40 %	826 033,55	167,33
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Koy Porthaninpiha*)	89,28 %	992 201,51	-9 688,05
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Nikopi Oy*)	50,00 %	562 892,19	-576,91
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Pihtiputaan Yritystalo Oy*)	100,00 %	0,00	0,00
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Viitasaaren Kassatalo Oy*)	100,00 %	194 026,32	14 789,15
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

42. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta

43. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki laatii toimeksiantojen perusteella kauppakirjoja kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden ja osuuksien osalta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

0

44. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019

Jäsenten lukumäärä	80 111
Maksamatta olevat osuusmaksut	800,00
Irtisanotut jäsenosuusmaksut	287 663,43
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut	11 615 400,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa. Vuosille 2019-2020 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

45. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaissä tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2019
539 342,36
0,00
539 342,36
3 448 919,21

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
Antolainaus
Omistaja-asiakasrekisteri
Bonusjärjestelmä
Tuotto-osuudet
Korva, arvopaperikirjanpito
Matkavaluutta
ASLA, asiakaslaskutus
Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
JORR, johdannaisreskontra
Pankkitakaukset
Haltia, kiinteistökirjanpito
Havas, vastike- ja vuokrareskontra
Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa
POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
SAP HR ja Aditro
SAP käyttöomaisuus
SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	LASKU MANUAALINEN ei eliminotavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminotavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminotavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminotavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminotavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminotavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminotavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminotavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminotavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAU	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
			1159000001	1169000000
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminotava	LU	1108000001	1108999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Ariba ei tilausta eliminointava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihe	HL	1116000001	1116999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
	Debit siirto	HU	1157000001	1157999999
	FNZ-PALKK.PAL/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON/OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPÄV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999
PLA-tositelajit				
	Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
	Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
	Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
	Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
	Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
	VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
	HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
	EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
	Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
	IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
	Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Palkansaaajat	HE	3229000000	3229999999
	Hallintoehenkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottorijon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systeemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	DH koneellinen	QP	3350000000	3350999999
	DH Manuaalinen	QQ	3351000000	3351999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999 HVRKR0H
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
706	VALUUTTAMÄÄRÄISET MERKINNÄT	HO	1123000001	1123999999
TYÖASEMATOSITTEET		TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999 MV29K
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999 OTALPKT
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999 op:t, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999 MAVRMTIK

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999 MAVRATIK
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999 PR002
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999 MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999 BJER122
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 ***)
9900052	LOMAPALKKAVALAT	GV	9905200001	9905299999 ***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA)	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999 DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999 LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILITYSPALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
	SÄILITYSPALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN			
990070	(KESÄ. - JA JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN			
990071	VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9900080	SIIJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA			
991004	PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREEMIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRROT / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP- RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
	SRJ-			
9900203	PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIRTO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIRROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIT	KM	9970030001	9970039999
	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN			
998	AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipäiväkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja

*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.

Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna

** REA-arkistointijärjestelmään

***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Jyväskylässä 28. päivänä tammikuuta 2020

Anssi Kuoppala
Hallituksen puheenjohtaja

Tarja Lahdenvesi

Mauri Savolainen

Pauliina Takala

Pekka Lankia
Hallituksen varapuheenjohtaja

Kimmo Ojala

Katja Sorri

Pasi Sorri
toimitusjohtaja

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2020 osuuskunnan/edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Keski-Suomen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Jyväskylässä 28. päivänä tammikuuta 2020

Ilkka Terimaa
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Katri Piilola
Hallintoneuvoston sihteeri

3. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Jyväskylässä 6. päivänä helmikuuta 2020

KPMG Oy Ab

Hannu Paunikallio, KHT

Tilintarkastuskertomus

Keski-Suomen Osuuspankin edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keski-Suomen Osuuspankin (y-tunnus 0822029-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emopankin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emopankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emopankista ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet pankille muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

Saamiset asiakkailta – arvostus (tilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 12, 14, 17 ja 34c)

— Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, 2.109.271.559,35 euroa, on merkittävä erä Keski-Suomen Osuuspankin taseessa muodostaen 70,1 % taseen loppusummasta.— Keski-Suomen Osuuspankki on soveltanut saamisten arvonalentumisten kirjaamiseen 1.1.2018 alkaen IFRS 9 <i>Rahoitusinstrumentit</i> –standardia.— Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu OP Ryhmän käyttämiin laskentamalleihin. Laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, joka koskee erityisesti vakuuksien arvostamista ja odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyttä.— Tasearvon merkittävydestä, käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja arvostamiseen liittyvästä johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.	— Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontroleja. Luottoprosessin ja luottokannan tarkastuksessa on hyödynnetty data-analyysyjä.— Olemme muodostaneet käsityksen keskeisistä luotonantoon liittyvistä kontroleista OP Osuuskuntaan keskitetyn antolainausprosessin varmennuksen avulla.— Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaprosessiin liittyvien kontrollien tarkastuksessa olemme hyödyntäneet OP Osuuskunnan keskitettyyn laskentaprosessiin tehtyä tarkastusta. Lisäksi olemme arvioineet muun muassa vakuuksien arvostamista ja merkittävimpien saamisten osalta odotettavissa olevia luottotappioita aineistotarkastustoimenpitein.— Lisäksi olemme arvioineet Keski-Suomen Osuuspankin saamia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emopankin ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emopankki tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emopankin tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emopankin tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emopankki tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet osuuspankin edustajiston valitsemana tilintarkastajana yli 20 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Jyväskylässä 6. helmikuuta 2020

KPMG OY AB

Hannu Paunikallio
KHT